

Obec Tužina, 972 14 Tužina

P R O G R A M

**HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA**

OBCE

TUŽINA

Ing. Ján Sloboda
starosta obce

---

október 2006

O b s a h

I. Úvod

II. Ekonomické a sociálne východiská

a) Analýza hospodárskej situácie, sociálnej situácie, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry, hlavné smery vývoja obce, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb

2.1. Socio-ekonomická analýza

2.2. Analýza realizovaných opatrení

2.3. SWOT analýza

2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

2.4.1. Hlavné smery vývoja obce

2.4.2. Ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb

b) Úlohy a prvoradé potreby v rozvoji

b a/ technickej infraštruktúry

b b/ sociálnej infraštruktúry

b c/ starostlivosti o životné prostredie

b d/ vzdelanie

b e/ kultúry

b f/ hospodárstva a podnikateľského prostredia

b g/ ľudských zdrojov

b h/ ekologického cestovného ruchu

b i/ verejných prác

b j/ občianskej vybavenosti a služieb

b k/ podpory efektívneho využívania prírodných zdrojov

c) Návrh finančného a administratívneho zabezpečenia

III. Rozvojová stratégia

3.1. Ciele a priority

3.2. Opatrenia a aktivity

IV. Finančný plán

4.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie

4.2. Rozdelenie financií na priority a opatrenia

V. Zabezpečenie realizácie

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

5.2. Monitorovanie a hodnotenie

5.3. Harmonogram realizácie

VI. Záver

Podklady

1. Program na rozvoj domáceho a komunitného kompostovania
2. miestna Agenda 21
3. územno – plánovacia dokumentácia
4. program rozvoja ekologického cestovného ruchu
5. program odpadového hospodárstva
6. program rozvoja bývania
7. miestna stratégia ochrany prírody a krajiny
8. úlohy obce v procese EIA
9. Spoločný rozvojový zámer obcí mikroregiónu Hornonitrie
10. Výpis /fotokópia/ z ROP TSK
11. Výpis /fotokópia/ z P HR a SR TSK
12. Prehľad o podporných projektoch, podprojektoch, zámeroch
  - a/ obecných /občianskych, záujmových skupín občanov/
  - b/ miestnych podnikateľov, živnostníkov a SHR
  - c/ podnikateľov pôsobiacich na k.ú. obce z iných sídiel
13. Všeobecne záväzné nariadenia (VZN) obce
  - a) o miestnych daniach a miestnom poplatku za nakladanie s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi
  - c) o niektorých podmienkach držania psov
  - d) o podmienkach chovu HZ a domácich zvierat
  - e) o čistote a poriadku v obci
  - f) o prevádzke pohrebiska
14. Štatút obce
15. Rokovací poriadok
16. Zásady hospodárenia s obecným majetkom

I. ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len „PRO“) je spracovaný v zmysle Zákona NR SR č.503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov /Zákon NR SR č.351/2004/. Jeho schéma zodpovedá metodickej príručke MV RR SR z apríla 2004 str. 45 v návaznosti na inštruktáž MV RR SR a ZMOS konanej dňa 12.X.2004 v Bratislave. Poskytuje priestor pre rozvoj, overenie a aplikovanie nových integrovaných prístupov pri praktickej realizácii podnikateľských zámerov.

Základom jeho uvádzania do života obce je spolupráca kľúčových subjektov na katastrálnom území obce Tužina v tzv. rozvojovom partnerstve. Rozvojové partnerstvo predpokladá participáciu širokého spektra inštitúcií, okrem samosprávy obce: zástupcov štátneho a verejného sektora /akciových spoločností/, podnikateľskej sféry, sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií /združení/ majúcich záujmy resp. pôsobnosť na k.ú. obce.

PRO utvára platformu pre dohodu rozvojového partnerstva na spoločnej pracovnej stratégii, prostredníctvom ktorej sa budú uplatňovať inovatívne prístupy najmä pri riešení problémov zamestnanosti aj cez budovanie kapacít sociálnej ekonomiky.

PRO je základným programovacím dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálnej úrovni. Na národnej úrovni ide predovšetkým o Národný referenčný rámec (NSRR), Plán rozvoja vidieka (PRV), Programový doplnok (PD) a (sektorové) operačné programy a na regionálnej úrovni o Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) TSK. Tieto dokumenty vytvárajú predpoklad na zabezpečenie konzistencie v podpore regionálneho rozvoja, a tým aj zvýšenie účinnosti strategického plánovania tejto podpory a prípravy projektov v nasledujúcom programovacom období 2007-2013.

Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na roky 2007-2013 (schválený vládou SR 24. mája 2006) je východiskovým dokumentom na možnosť čerpania finančných prostriedkov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EAFRD). Dokument predstavuje referenčný nástroj na prípravu Programu rozvoja vidieka na r. 2007-2013. Stanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované z EAFRD v období 2007-2013.

Strategický rámec rozvoja vidieka do roku 2013 stanovuje ako globálny cieľ multifunkčné poľnohospodárstvo, potravinárstvo, lesníctvo a udržateľný rozvoj vidieka. Definuje štyri prioritné osi, ktorých cieľom je zlepšiť konkurencieschopnosť agropotravinárskeho a lesného sektora zvyšovaním efektívnosti a kvality výroby so zachovaním princípov udržateľného rozvoja a ekologizáciou hospodárenia na vidieku. Spolu s modernizáciou, inováciou a podporou vzdelanosti kladie dôraz aj na zlepšenie životného prostredia v zmysle zachovania biodiverzity na vidieku, kvality vôd, zmiernenia klimatických zmien i na aktivity, ktoré prispievajú k znižovaniu regionálnych rozdielov.

NSRR, PRV, PD, PHSR TSK a PRO obce Tužina tvoria jednu uzavretú a hierarchicky štruktúrovanú sústavu dokumentov na podporu regionálneho rozvoja. Nakoľko podpora regionálneho rozvoja sa realizuje prostredníctvom štrukturálnych fondov (ŠF) EÚ, programami štátnej pomoci a individuálnej štátnej pomoci, podmienkou je vzájomné prepojenie strategických dokumentov od národohospodárskej úrovne až po našu obec.

Tento PRO obsahuje aj prioritu spracovania územného plánu pre vytvorenie podmienok z hľadiska funkčného vymedzenia a usporiadania plôch a určenia zásad organizácie využitia katastrálneho územia, ale i postupu pri jeho využití a podmienok výstavby podľa stavebného zákona.

II. EKONOMICKÉ A SOCIÁLNE VÝCHODISKÁ

a) Analýza hospodárskej situácie, sociálnej situácie, environmentálnej situácie a situácie v oblasti kultúry, hlavné smery vývoja obce a ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb

2.1. Socio-ekonomická analýza

Obec Tužina sa nachádza na strednom Slovensku, v okrese Prievidza, na úpätí Strážovských vrchov a Malej Fatry.

Vznikla v 14. storočí, v roku 1393 sa spomína pod menom Villa Fabri, keď jej richtárovi Hermannovi Heckelovi bolo povolené založiť ďalšiu osadu pri potoku Tužina, ktorá neskôr splynula s pôvodnou obcou. Neskôr v roku 1430 sa obec uvádza ako Kowachlehota, roku 1489 ako Thwssyna, 1495 ako Kanorfalwa, potom maďarsky ako Kovácspalota a nemecky Shmiedshau.

Od počiatku sú dejiny obce a jej pamiatok úzko späté s dejinami bojnického panstva, ku ktorému od počiatkov územne patrila. Podnetom pre mohutnejší kolonizačný nápor v celej hornonitrianskej oblasti bolo objavenie zlata. Na jeho vyťaženie boli pozvaní skúsenejší baníci z horských banských miest i z nemeckých krajín. Od polovice 16. storočia prevládala v uhorskom baníctve kríza. V roku 1614 tunajšie bane už takmer nepracovali a obyvateľstvo sa venovalo poľnohospodárstvu a v zimnom období remeslám. V prvej polovici 20. storočia na území obce žilo približne 3 000 obyvateľov, v prevažnej miere nemeckej národnosti. Po druhej svetovej vojne zaznamenávame veľký odliv pôvodného nemeckého obyvateľstva. Druhá vysťahovalecká vlna zasiahla Tužinu na prelome 60. a 70. rokov a spôsobila pokles počtu obyvateľstva až na dnešných približne 1 220.

Najvýznamnejšou historickou pamiatkou je kostol sv. Jakuba. Jeho výstavba prebiehala v rokoch 1788 až 1797 podľa plánov kremnického staviteľa J. Vogta. Vtedy získal svoju dnešnú barokovo – klasicistickú podobu a bol zasvätený sv. Jakubovi, ktorého zobrazenie sa objavilo aj v novodobom erbe obce. Ďalšou významnou stavbou je barokový Mariánsky stĺp z r. 1749, ktorý sa vyznačuje rozvinutou sochárskou výzdobou, dopĺňujúcou ústredný motív, Postavu Panny Márie. Stĺp sa nachádza pri kostole a je nanovo zrekonštruovaný s pomocou bývalých občanov Tužiny, žijúcich predovšetkým v SRN i za súčinnosti obce. Reštaurátorom diela je akademický sochár Dušan Hagara.

V blízkosti obce sa rozprestiera Chránená krajinná oblasť Strážovské vrchy, popretkávaná lesnými chodníkmi a cestičkami. Okolité lesy poskytujú možnosti na aktívny oddych návštevníkov, turistiku, poľovníctvo a rybárstvo.

Turistami vyhľadávaný je prechod do rázovitej obce Čičmany, ako aj výstup na vrch Kľak (1351 m. n. m.). Početné lesné cesty ponúkajú veľké možnosti záujemcom o horskú cyklistiku.

V obci je prevádzkovaný športový areál pozostávajúci z futbalového ihriska a tenisového kurtu. Na nádvorí ZŠ je vybudované prírodné klzisko s mantinelmi a umelým osvetlením. Záujemcom o lyžovanie sa ponúkajú areály na Fačkovskom sedle, v Čičmanoch, vo Vyšehradnom a vo Chvojnici. Lyžovanie na bežkách je možné na neupravených tratiach v okolí obce.

Dopravné spojenie je z Nitrianskeho Pravna ako križovatky ciest do Prievidze, Žiliny a Martina cestou približne 3 km. Do Nitrianskeho Pravna vedie železnica z Prievidze.

Geologicky patrí táto oblasť do obdobia mezozoika (Trias a Jura). Obraz dnešnej krajiny bol formovaný v mezozoiku v období striedania sa ľadovej a medziľadovej doby. Poľnohospodárska pôda je sčasti naviatá vetrami a sčasti naplavená. V tužinských vrchoch

sa vyskytujú rôzne vápence z čias Jura – formácií. Skala „Schranzestein“ na východnej strane „Klimpergrundu“ je z mäkkého kriedovca vhodného na zhotovenie kriedy. V „Klimpergrunde“ sa nachádza nerast podobný mramoru (zrovnateľný so skalou Sollnhofer), ktorý sa pílením dá opracovať na dlaždice. Polia hraničia na juhu s Nitrianskym Pravnom, na západe s Chvojnicou a na východe s Kľačnom. Lesy hraničia na západe s Chvojnicou, na severe s Čavojom, Čičmanmi a Fačkovom a na východe s Kľačnom.

Veková štruktúra

Pri členení obyvateľstva našej obce podľa vekových skupín je použité triedenie podľa vekovej progresivity, hlavných vekových skupín a podľa produktivity vekových skupín. Sú vymedzené 3 vekové skupiny:

1. veková skupina 0 až 14 rokov /predproduktívna/
2. veková skupiny 15 až 54 rokov ženy a 15 až 59 rokov muži /produktívna/
3. veková skupina 55 rokov a viac ženy a 60 rokov a viac muži /poproduktívna/

Vyjadrenie obyvateľstva podľa vekových skupín

Veková skupina	rok		
	1991	2001	2006
Predproduktívna	230	219	221
Produktívna	735	721	725
Poproduktívna	287	274	278

U časti obyvateľstva je však príznačná demografická depresia, spôsobená nárastom nezamestnanosti, nižším sociálnym potenciálom, samozásobiteľskými aktivitami, nižšou kúpnu silou, slabšou infraštruktúrnou vybavenosťou a pod. Spolu s výrazným znížením zamestnanosti najmä v priemysle a poľnohospodárstve a migračnou rigiditou týchto osôb sa čiastočne v obci prejavuje fenomén tzv. „agrárnej nezamestnanosti“. Priemysel, ale i poľnohospodárstvo mikroregiónu svojimi prepustenými zamestnancami prehľadili socioekonomický úpadok. Úbytok pracovníkov regionálny trh práce zatiaľ nedokáže absorbovať a znížiť nezamestnanosť na prijateľnú mieru 5 – 7%. U nás sa prejavuje eminentný trend obyvateľov k samozásobiteľskému chovaniu. Miestami sa prejavuje aj status kovorolníka a dochádza k oživovaniu viacgeneračnej vidieckej rodiny.

Obec sa začína čiastočne sociálne diferencovať. Existenčná neistota na trhu práce nepostihuje len menej kvalifikovanú pracovnú silu a nižšie triedy. Pre viacerých obyvateľov sa nová sloboda stala bremenom a záťažou. Neboli a nie sú pripravení na plnenie nových úloh, ktoré im pripravila súčasnosť.

Našu obec považujeme ako súčasť transformujúceho sa mikroregiónu zahrňujúceho pluralitu rôznych aktivít, v ktorých sa kombinujú prejavy urbanizácie a ruralizácie. Pritom aktivity ruralizačnej revitalizácie sú väčšinou roztrieštené a málo centrálnie podporované.

Je vysoko pravdepodobné, že určitá časť našej populácie dožije svoj ekonomicky aktívny vek v sociálnej sieti, pretože nie je schopná a niekedy ani ochotná sa adaptovať na iné pracovné miesta napr. formou rekvalifikačných kurzov Úradu práce. Časť najmä poľnohospodárskej populácie je ohrozená stratou existenčných prostriedkov a stáva sa problematickou skupinou na trhu práce. V dôsledku zníženia zamestnanosti sa začínajú formovať určité sociálne „skupinky“ s veľmi sťaženou integráciou do transparentnej sociálnej kontroly ovládanej society. Títo občania buď to už celkom stratili záujem pracovať alebo tento záujem prejavujú, ale vzhľadom na sociálnu a pracovnú nestabilitu pracovníkov sú po krátkom čase opäť prepúšťaní resp. dobrovoľne odchádzajú sami. Utvárajú tak skupinu dlhodobu a permanentne problémových občanov odkázaných na podporu v nezamestnanosti resp. sociálne dávky s veľmi častým výskytom sociálne deviačných javov. Do tejto deklasovanej skupiny začínajú prepadať i v minulosti bezproblémové osoby.

Pre skupinu dlhodobu nezamestnaných platí pravidlo, že čím dlhšie sú títo ľudia bez zamestnania, tým menšiu majú nádej prácu opäť získať. Pritom absorpčná schopnosť služieb

a vôbec terciárneho sektora mikroregiónu zatiaľ neposkytuje reálnu perspektívu ich znovuzapojenia do trhu práce.

Demografické údaje

Celkový počet obyvateľov: 1224

ĽZPO v členení:

vek v rokoch	pohlavie	
	ženy	muži
0 - 6	0	0
6 - 15	0	0
15 - 35	1	1
35 - 60	2	3
nad 60	3	3
starší občania	7	

2.2. Analýza realizovaných opatrení

Z hľadiska pôdorysného usporiadania sa pôvodná obec radí medzi reťazové kolonizačné dediny, prícestné obce. Obec sa rozvíjala po oboch stranách Tužinského potoka v dĺžke 7 km. Domy boli situované štítom do ulice. Dominantou bola škola na dolnom konci. Objekty sú realizované z nepálenej tehly, pod tvrdou krytinou. Najstaršiu zástavbu charakterizoval zrubový trojpriestorový dom, omazaný a obielený, pod sedlovou strechou s podlomenicou, krytina šindľová. Hospodárske staveniská boli pristavené k obytnej časti do uhla.

Po roku 1945 sa stavali domy so štvorcovým pôdorysom v záhradkách. Novostavby postavené v 70.- 80. rokoch neboli realizované v charaktere pôvodnej zástavby. Používalo sa veľa negatívnych cudzích prvkov a materiálov /plochá strecha/. Hlavnú kompozičnú os tvorí priestor zbernej komunikácie cesty III /51822 (Tužina - Nitrianske Pravno), ktorá je aj ťažiskovou osou a zástavba pozdĺž Tužinského potoka. Na tejto osi sa situuje aj občianska vybavenosť- obecný úrad, kultúrny dom, obchody, škola, škôlka. Centrálny priestor nie je jasne hmotovo - objemovo definovaný. Nové rodinné domy sú situované v prelukách existujúcej zástavby a v okrajových častiach obce. Celkový stavebnotechnický stav štruktúry je vcelku dobrý. Prevažnou funkciou sídla je funkcia bývania individuálneho charakteru premiešaná s funkciou vybavenosti a rekreácie.

Je tu charakteristická nízkopodlažná uličná zástavba rodinných domov. Vzdialenosť obce od okresného sídla je 18 km a od Nitrianskeho Pravna 3 km. Na hlavný cestný ťah I/64 je napojená cestou III/51822. Katastrálne územie má rozlohu 4 820 ha a žije v ňom 1 224 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľov

rok	1869	1890	1910	1930	1948	1970	1991	1996	2001	2006
obyv.	1951	2242	2788	2506	1462	1549	1252	1183	1214	1224

k 25.8.2006 počet TP – 1224

PP – 26

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti a náboženského vyznania v roku 2001

Počet obyvateľov	Národnosť				Náboženské vyznanie			
	slov.	nem.	mad.	iné	rím.- kat.	evanj.	iné, nezis.	bez vyz.
1214	1129	65	2	18	1000	34	40	140

Úhrnné hodnoty druhov pozemkov

Druhy pozemkov						
orná pôda	TTP	záhrady a ovoc. sady	lesy	vodné plochy	zastavané plochy	ostatné plochy
(ha)						
395	904	51	3303	8	46	115

Výmera lesných porastov a podiel lesov

Výmera lesných porastov	Podiel lesných porastov z celkovej rozlohy lesov v mikroregióne
(ha)	(%)
3 303	69

V katastrálnom území obce sú vhodné podmienky pre pešiu turistiku, poľovníctvo a hubárstvo. Pohostinské služby poskytuje reštaurácia Britva (majiteľ Ing. Jozef Kolev, 50 miest), k dispozícii je pohostinstvo Vimo (majiteľ – Viliam Kvašnica). Ubytovacie kapacity poskytuje Kultúrny dom – apartmány s kapacitou 10 lôžok a Poľovnícka chata HUBERT, 10 lôžok, (Severoslovenské lesy, š.p. Žilina). Cez obec prechádza trať Bojnického cyklookruhu a tiež severného okruhu Hornonitrianskej magistrály. V obci sa nachádza futbalové ihrisko so šatňami a soc. zariadením, tenisový kurt a prírodné klzisko. V základnej škole je vybudovaná telocvičňa.-???

Kostol sv. Jakuba – rímsko- katolícky, barokový, postavený na stredovekom základe v roku 1788- 1797. Jednoloďová stavba s polygonálnym uzáverom presbytéria a vstavanou vežou. Nachádza sa v strede obce. Je to NKP sak-rálnej architektúry.

Kaplnka p. Márie – rímsko-katolícka, z roku 1818, rozšírená v roku 1872. Stavba so štvorcovým pôdorysom s predstavanou vežou. Je to NKP sakrálnej architektúry.

Immaculata – severozápadne od kostola, neskorobaroková z 2. polovice 18. storočia. Je to NKP výtvarného charakteru.

Prícestné súsošie Piety – v strede obce, klasicistická z roku 1850, renovovaná v roku 1947. Je to NKP výtvarného charakteru.

Hrob – masový hrob padlých v SNP na miestnom cintoríne – rok 1945. Je to NKP výtvarného charakteru.

- : Cirkevný mládežnícky zbor – vedúca Katarína Ošvátová
- : Detský spevácky zbor (12-členný), v kostole
- : Folková skupina „Čochciari“ (4 členovia)- Folcouclub so sídlom v Tužine
- : Spevácko-tanečná skupina Spolku Karpatských Nemcov- vedúca Hilda Maňáková

COUNTRY-FOLKOVÁ TUŽINA je úspešný slovenský hudobný festival, ktorý začal svoju históriu písať prvý augustový víkend roku 1994 pod názvom CFT ČIČMANY. Každoročne narastajúcemu záujmu širokej verejnosti o toto podujatie kapacitne nádvorie reštaurácie „Kaštieľ“ nestačilo. Preto sa festival po ôsmich rokoch presťahoval do susedného chotára – na horné Ponitrie – do severnej časti okresu Prievidza – do Tužiny.

Tužinský fest nie je len – ako z názvu vyplýva – o country a folku. Zaznieva tu každá dobrá hudba rôznych odnoží, teda aj rock, jazz, pop, a pod.

CFT je teda o hudbe, tanci, o dobrej zábave a stretnutí kamarátov – skrátka o pohode.

V peknom podhorskom prostredí – pred vstupnou bránou do Strážovských vrchov – vám vždy prvý augustový víkend otvára náruč lokalita „Hatalisko“. Priestranná lúka so žblnkajúcim potokom ponúka príjemný relax – možnosť táboenia, loptových hier, jazdy na koni a pod.

Festival CFT je jednou z foriem ako ukázať „svetu“, že aj my sme tu – teda, že country a folková hudba nežije len v Čechách, na Morave a prípadne v Bratislave, či Trnave. Že slovenská country to nie je iba Allan Mikušek alebo skupina Lojzo. Máme tu trochu viac talentovaných autorov a interpretov, ktorí však pre rozvoj a rast potrebujú predovšetkým dostatok príležitostí pre vlastnú realizáciu. A práve CFT je jedným z mála miest na Slovensku, ktoré domácim interpretom takúto šancu ponúka.

Organizátor – združenie FOLCOU CLUB – nechce, aby CFT bolo miestom importu zahraničných hviezd, skôr naopak. Mená niektorých interpretov – kedysi úplne neznámych sa vďaka účasti na CFT dostávajú do povedomia širšej verejnosti. K stáliciam CFT patria predovšetkým ČOCHCIARI, KREDENC, ČOLOBAND, Dušan SONGY Dobiáš, LOUIZIANA, KORTMANOVCI, Robo Hulej.

Spomedzi nespočetného množstva interpretov sa na CFT objavili aj najznámejšie hviezdy slovenskej country hudby: ALLAN MIKUŠEK, SLÁVO KMEŤ and MARTINA HABOVÁ v sprievode skupiny AM BAND, BELASÍ, MLOCI, ŽOBRÁCI, SOŇA HORŇÁKOVÁ and SH BAND, JAZDCI, JEJ DRUŽINA.

O tom, že aj my môžeme ponúknuť niečo na vývoz svedčí jedno meno. SUÍ VESAN – výnimočný objav slovenskej hudobnej scény. CFT bolo jedno z prvých miest, kde sa táto dnes už vo svete známa slovenská umelkyňa objavila.

2.3. SWOT analýza

Silné stránky :

- vhodný potenciál obce pre rozvoj ekologického cestovného ruchu (agrohpoturistika, poľovnícka turistika, pešo – cyklo...)
- vhodné lokalizačné podmienky pre diverzifikáciu aktivít v službách pre ekologický cestovný ruch
- polyfunkčný kultúrny dom
- dostatok odborníkov pre oživenie resp. rozširovanie tradičnej remeselníckej výroby
- nízke merné náklady na jednotku produkcie (najmä mzdové) dávajú predpoklad k presadeniu remeselníckych výrobkov na trhu z dôvodu nižšej cenovej ponuky
- kvalifikácia pracovnej sily, pestovateľské a chovateľské tradície
- geografická poloha vhodná na turistiku
- liečivé rastliny, hríby
- pitná voda až do BB a LC siete
- dobré možnosti na lyžovanie, bežky

- lúky, pasienky, lesná zver
- chránená oblasť Strážske vrchy
- záhradky, čisté prostredie v okolí domov
- existuje separovaný zber na sklo, plasty, kovový šrot, bielu techniku a papier
- vybudovaná cesta, lesná asfaltka smer Ilava
- zakreslená cyklotrasa smer Čičmany
- škola 1. – 4. roč. (50 detí), škôlka
- školská kuchyňa (pôvodná kapacita 60) pre MŠ,ZŠ a dôchodcov, budovy schopné k využitiu, kino, ubytovacie kapacity, priamo v budove KD (10 miest), priestor pre stretávanie klubu dôchodcov
- letisko pre malé lietadlá
- dom smútku, cintorín
- hatalisko
- buduje sa turistická ubytovňa, rekonštrukcia starého mlyna
- aktivity – spev.zbory, hudobná skupina
- turistický značený chodník Nitrianske Pravno – Tužina – Čičmany
- obecný úrad využíva internet
- barokový ???mariánsky kostol, organ, fresky, knižnica (ojedinelé exempláre kníh)
- verejný rozhlas, nástenka
- športové ihriská, klzisko
- tradícia remesla (stolár, murár, krajčírky, kovovýroba)
- pastierstvo, ovčiarstvo
- futbal, hokej, tenis, stolný tenis, futbalový zápas (ženy s mužmi)
- stredná a staršia generácia – dobré vzťahy a informovanosť, zapojenie sa do diania v obci (ihrisko pri škole – vybudované svojpomocne)
- reštaurovanie malieb v kostole financované z prostriedkov SRN realizuje akad. maliar Jozef Dorica s kolektívom , kvalitné večerné kultúrne akcie, country festival
- karpatsko-nemecký spolok – celoslovenská pôsobnosť
- v obci bývali rodičia J. C. Hronského
- v obci pôsobil akademický maliar Petrovič
- lyžiarky Kuzmanové
- Jakub Bauer – katolícky kňaz (busta v kostole, oslava 104. výročia narodenia, v roku 1945 deportovaný)
- spevácky kostolný mládežnícky krúžok - vydané 2 CD
- 2 krčmy, 4 obchody s potravinami
- cukráreň, reštaurácia, pohostinstvo Britva
- kaderníctvo

Slabé stránky:

- neudržiavané okolie poľnohospodárskeho podniku
- zadymená dolina od obyvateľov
- neúplný separovaný odpad
- nerealizuje sa bytová výstavba – absencia obecných bytov
- z veľkej časti nie je vysporiadaná pôda
- chýba lekáreň (3-6 km), pohotovostné služby (Prievidza, Bojnice)
- ZŠ v obci od 5. ročníka – dochádzka detí
- slabý TV signál v obci
- nedostatok informácií v obci z regiónov
- slabá spolupráca v rámci mikroregiónu
- zlé návyky voči životnému prostrediu
- odliv mladých ľudí z obce

- slabá motivácia mladých ľudí pre život v obci
- nedostatočné plánovanie
- nevysporiadané majetkoprávne vzťahy s pozemkovým fondom a lesmi
- nevyužitá kuchyňa v reštaurácii
- nedostatok pracovných príležitostí – dochádzka do zamestnania

Príležitosti:

- valorizácia lokalizačných a realizačných predpokladov rozvoja E-CR
- využitie miestnej suroviny – dreva, drevné rezky na vykurovanie
- rozvoj tradičných remesiel
- nevyužitá budova škôlky – možnosť využiť na dielňu
- možnosť a ochota vybudovať vlek
- možnosť propagácie obce na internete
- vývarovňa pre dôchodcov, kuchyňa pri škôlke, možnosť vývarovne v reštaurácii
- finalizácia záhradkárskych produktov
- budovy ponúkané na podnikanie, možnosť ubytovania, možnosť ďalších ubytovacích zariadení
- spolupráca so spolkom v Nemecku
- rekonštrukcia starej školy
- vybudovanie kanalizácie
- lepšie využívanie malého letiska
- plynofikácia a vodovodná sieť realizovaná
- country festival
- vytvorený klub dôchodcov, žien
- kultúrna spolupráca v rámci MR
- plaváreň
- využitie liečivých rastlín v podnikaní
- alternatívny spôsob vykurovania
- projekty na separovaný zber
- spracovanie bioodpadu

Ohrozenia:

- situácia na medzinárodnom trhu investícií pri získavaní investorov je čoraz náročnejšia
- nedoriešenie vlastníckych vzťahov k pôde
- postupné znižovanie počtu novonarodených detí
- nízka ekologická stabilita riešeného územia v dôsledku doterajšieho spôsobu obhospodarovania krajiny
- zhoršenie kvality zložiek ŽP v dôsledku chýbajúcej kvalitnej technickej infraštruktúry
- pokračovanie erózných procesov na PPF
- nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie a udržiavanie technickej infraštruktúry
- malá podpora využívania alternatívnych zdrojov energie, zhoršovanie kvality zložiek ŽP v dôsledku chýbajúcej kvalitnej technickej infraštruktúry
- nedostatok finančných prostriedkov na dobudovanie technickej infraštruktúry vplývajúcej na zlepšenie stavu ŽP
- nekomplexnosť podkladov o rizikových faktoroch v životnom prostredí
- zanedbanie výchovy ku vzťahu k ŽP v mikroregióne
- rast dlhodobej nezamestnanosti v mikroregióne

- neriešenie súčasného negatívneho trendu prehlbuje sociálno – ekonomické problémy
- apatia nezamestnaných a pasívne zotrúvanie v sociálnej sieti vedie k zvyšovaniu chudoby

2.4. Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Je nevyhnutné pripraviť celý rad inovačných riešení a systémových zmien, ktoré by výraznejším spôsobom ovplyvnili rast zamestnanosti znevýhodnených skupín a integrovali ich na trh práce.

Treba si pritom uvedomiť a mať na zreteli, že sme vstúpili do nového obdobia v histórii sveta, keď tri zo štyroch produktívnych pracovných miest postupne, no nenávratne miznú. Ak sa tento varovný signál všeobecne pri programovaní a projektovaní nebude brať vážne, nezamestnanosť aj u nás nezadržateľne vzrastie, spoločnosť sa rozštiepi a násilie a barbarstvo ešte viac zovšednejú. Jedna z reálnych prognóz predpovedá, že priemysel poskytne obživu nanajvýš dvanástim percentám všetkých životaschopných ľudí. Moderné technológie nenahradia iba menej alebo stredne kvalifikovaných ľudí, ale aj vedúcich pracovníkov. Aspoň jedna oblasť ľudskej činnosti zostáva však veľmi sľubná: veda a technika. Poskytne dobré zamestnanie vynálezcom, priemyselným zlepšovateľom, počítačovým odborníkom, vedúcim pracovníkom projektu. Podľa odborníkov však budú tvoriť úzku elitu, do ktorej sa dostane iba malá časť ľudí bez práce. Je kľúčom k úplnej reorganizácii podnikov, čo umožňuje zvyšovať výrobu so znižujúcim sa počtom zamestnancov. S tým musíme jednoznačne počítať aj v našej obci, a najmä mladí ľudia by mali byť dobre orientovaní, aký má význam vzdelanie, vysoká odbornosť.

Vzhľadom na pokračujúcu racionalizáciu a automatizáciu sa produktívna zamestnanosť musí ešte znížiť. Bez systémového prepojenia, ale i napĺňania nášho rozvojového programu na región a TSK, mohlo by sa stať, že iba malá časť obyvateľstva obce bude pracovať na konci programovacieho obdobia t.j. o 10 rokov. A preto je nutné v našom programe preferovať rozvoj “tretieho sektora“, sektora služieb, sektora svojpomocnej ekonomiky najmä v ekologickom CR, ale aj v iných oblastiach. To môže poskytnúť obživu viacerým, ktorí nenašli miesto v produktívnej sfére. Dôležitým, ak nie rozhodujúcim činiteľom pre 21. storočie aj v našich podmienkach sa stáva nástup novej produktívnej sily, vedomostí. Je pravdou, že ekonomika založená na vedomostiach, vrátane sociálnej ekonomiky, sa ešte len rodí, ale už dnes je tu nádej, že bude určujúcou pre udržanie rovnováhy v rámci integrovaného regionálneho rozvoja regiónu TSK. Aj kvôli tomu, že vedomosti sú surovinou, ktorá sa exploataciou neznehodnocuje, ale naopak, obohacuje a znásobuje sa. To musí pri napĺňaní nášho programu viesť kapitalizovať v rámci rozvoja turizmu, pretože naša obec má k tomu vhodnú pozíciu.

2.4.1. Hlavné smery vývoja obce

Na úseku vývoja obce, vzťahov s mestom Prievidza a obcou Tužina treba:

⇒ podporovať vzťah urbárneho a rurálneho priestoru v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno - historických, urbanisticko-architektonických a rekreačno-turistických daností Tužina zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obce a zohľadňovať národopisné špecifiká.

- ⇒ pri rozvoji obce zohľadňovať jej špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredia obce v k. ú. obce, najmä čo sa týka zeleného parku - HATALISKO.
- ⇒ vytvárať podmienky dobrej dostupnosti obce k sídelným centráм v spolupráci s VÚC TSK, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obce, moderných informačných technológií tak, aby obec vytvárala kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho priestoru s požiadavkami na moderný spôsob života.

V oblasti zachovania, zhodnotenia a využívania kultúrneho dedičstva treba posudzovať pri rozvoji územia obce význam a hodnoty jej kultúrno-historických daností v nadväznosti na všetky zámery v tomto programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Rozvoj našej obce vo veľkej miere závisí aj od výchovy detí a mládeže, ktoré sú nositeľmi budúcnosti. Žiaľ, aj v našej obci sa či už priamo alebo nepriamo dotýka agresívne správanie mladých ľudí, vzrastajúca kriminalita rôznych foriem, ale i náchylnosť k drogovej závislosti. Absentuje starostlivosť o využitie voľného času detí a mládeže. Poklesla kvalita výchovy ku vzťahu k vlastnej obci, mikroregiónu Hornonitrie, vlasti, ale i celkovo k hodnotám ako sú život, rodina, manželstvo, práca a pod.

Naše programovanie jednak z dôvodu pridanej informačnej hodnoty získanej zo súčasnosti s Úradom TSK a spolupráce so štátnou správou, ale aj kvôli priamej náväznosti na územné plánovanie či už VUC TSK, regiónu, obce dosiahne požadovanú kvalitu a komplexnosť. Tým sa zároveň realizuje základné poslanie územného plánovania, ktoré aj v našich podmienkach utvára predpoklady na optimálne zabezpečenie verejných záujmov pri výstavbe v súlade so zásadami trvaloudržateľného rozvoja sídla a zásadami jednotnej štátnej technickej politiky podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska. Ide najmä o úplnú zodpovednosť za riešenie funkčného využitia územia, stanovenie zásad jeho organizácie, vecnú a časovú koordináciu výstavby, ako aj koordináciu tých činností, ktoré ovplyvňujú územie našej obce, región /VUC TSK/.

Náš PRO je v kontinuite na územné a hospodárske zásady územného plánu VUC TSK, rešpektuje, dbá na dodržiavanie stanovených limitov využitia územia obce v rámci celého katastra, ale aj reguláciu funkčného a priestorového usporiadania. Okrem toho aj určené asanačné a rekonštrukčné zásady a spôsob ďalšieho využitia katastrálneho územia, ale i ďalšie územnotechnické, urbanistické a architektonické zásady projektového riešenia zeleného parku - HATALISKO.

Naša obec z hľadiska formovania sa základnej makrokonceptie sídelných štruktúr Slovenskej republiky v smere vytvárania polycentrickej siete ťažísk osídlenia a miest, ktorých prepojenia budú podporované rozvojovými osami sa nachádza vo vidieckom priestore v blízkosti rozvojovej osi druhého stupňa a to hornonitrianskej rozvojovej osi: Topoľčany/Bánovce nad Bebravou – Partizánske – Prievidza – Handlová – Žiar nad Hronom

V oblasti podpory rozvoja sídelných centier, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obšlužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre regionálny celok v rámci hierarchického systému patrí do špecifického rozvojového centra druhej skupiny, ktorú tvoria jej prvú podskupinu – PRIEVIDZA. Túto pozíciu hodno chápať ako súčasť rozvojového sídelného priestoru, v ktorom sa bude vytvárať funkčná komplexnosť prievidzského ťažiska osídlenia so zohľadnením regionálnych súvislostí .

2.4.2. Ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb

Hlavným cieľom hospodárenia a sociálneho rozvoja obce je rast životnej úrovne občanov.

Ďalšie ciele:

- zlepšovanie koordinácie spolupráce a partnerstva verejno-súkromného sektora a partnerstva (letisko Tužina – Vjarspol)
- získanie konkurenčnej výhody obce na trhu území (zelený park Hatalisko)

Prvoradé potreby

1. Zabezpečenie práce pre miestnych obyvateľov tak, aby nezamestnanosť neprekračovala prijateľnú únosnú mieru v dlhodobom výhľade 5-7%
2. Vytvorenie resp. dotvorenie infraštruktúry pre 21. storočie
3. Utvorenie diverzifikovanej obecnej základne sociálnej svojpomocnej ekonomiky v rámci obce, mikroregiónu Hornonitrie, TSK

Pri tvorbe pracovných miest sa treba zamerať na:

- podporu vzniku nových podnikateľských aktivít
- udržanie- rozšírenie existujúcich podnikateľských aktivít
- časť nových pracovných miest môže vzniknúť, keď sa podarí uskutočniť navrhovaný pilotný projekt svojpomocnej sociálnej ekonomiky družstevnou formou podnikania

Na odstránenie slabých stránok samospráva obce vyvíja aktivity na vybudovanie nového imidžu územia obce, ktoré je vhodné na :

- bývanie
- podnikanie
- rekreačný pobyt
- ekologický cestovný ruch, ako doplnková forma príjmov obce resp. „ hnací motor“ hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a celého mikroregiónu

Predpokladom rozširovania ekonomickej základne a vytvárania nových pracovných miest sú aktivity zamerané na podporu priťahovania investícií do územia.

Posilnenie silných stránok je treba zabezpečovať prostredníctvom skvalitňovania infraštruktúry, koordinácie, organizácie E-CR a propagácie obce v rámci Slovenska pre vybraný segment - potenciálnych investorov najmä do rozvoja ekologického cestovného ruchu/využitie potenciálu kultúrno-historického dedičstva a ľudských zdrojov a v oblasti remesiel /.

V rámci zmien, ktorými sa spoločnosť a naša obecná komunita dodnes vysporiadava s dôsledkami vývoja pred rokom 1989 dôležitú oblasť predstavuje orientácia na prekonanie nedostatočnej úrovne adaptability firiem a ľudských zdrojov v procese štrukturálnych zmien a zvládnutia nových technológií. Prudký nárast nezamestnanosti v prvých rokoch ako priamy dôsledok nezvládnutia nových podmienok fungovania v značnej časti podnikateľských subjektov, ako i hodnotenia niektorých zahraničných investorov, resp. výsledky prieskumov upozorňujú na nízke sebavedomie, pasivitu, konzervativizmus, nízku úroveň znalostí IT a jazykov u značnej časti populácie, vstupujúcej na trh práce.

Je preto dôležité, aby sa čo najskôr prijali nové opatrenia a predstavili inovatívnej ??? projekty, týkajúce sa vytvorenia kvalitnejších podmienok a služieb pre žiadateľov o azyl a azylantov. Napriek skutočnosti, že sa Slovenská republika riadi základnými

medzinárodnými dokumentmi a splňa európske štandardy ochrany žiadateľov o azyl a utečencov po legislatívnej stránke, súčasná situácia v praxi nie je uspokojivá. Cieľová skupina po opustení táborov a integračných stredísk nie je pripravená na zaradenie sa na trhu práce a to hlavne kvôli jazykovej bariére a absencii rekvalifikačných kurzov, ktorých realizácia sa nevykonáva už počas pobytu v táboroch a integračných strediskách ale je neprirodzene presunutá do obdobia po opustení táborov a integračných stredísk. Neriešenie týchto problémov môže viesť

k narastaniu nezamestnaných z radov azylantov, čo povedie k dlhodobej závislosti na sociálnej podpore a bude mať za následok sťaženie možnosti integrovania sa do spoločnosti.

Realizácia projektov a nových prístupov na integráciu cieľovej skupiny a ovplyvňovanie verejnej mienky a postojov majority voči azylantom, senzibilizácia a výchova majoritného obyvateľstva k interkulturalnosti je výzvou a zároveň prostriedkom na dosiahnutie pozitívnych zmien v danej problematike.

Vzhlľadom na to, že z historicko-politických dôvodov u nás neprebehla druhá vlna ženského hnutia, ktorá mala v Západnej Európe a v USA aj svoje politické dôsledky, na Slovensku sú mnohé problémy v súvislosti s pracovnou segregáciou spoločnosťou nevidené, prípadne ich závažnosť je znižovaná. A môže sa to prejavovať i v našej obci resp. mikroregióne Hrononitrie.

b) Úlohy a prvoradé potreby v rozvoji

b a) V rozvoji technickej infraštruktúry

Opatrenie	Úlohy	P o t r e b y	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Zabezpečenie odkanalizovania obce	- zlad'ovať postup s vodárenskou spoločnosťou - konzultácia reálnosti pre obec - zabezpečenie aktualizovaného časového plánu - uplatňovanie práv zo záväzkových vzťahov - zabezpečenie finančných prostriedkov	- v súlade s Programom verejných prác a Zásobníkom projektov - podiel na zabezpečení výkonu autorského dozoru - spoluúčasť na kontrole zabezpečenia vypracovania dokumentácie - organizačné zabezpečenie povinností spoluinvestora pri individuálnom a komplexnom vyskúšaní a účasť na týchto skúškach - spolupôsobenie pri zabezpečovaní kolaudačného rozhodnutia - účasť na skúšobnej prevádzke, prevádzkovaním - spolupráca s prevádzkovateľom pri garančných skúškach - plnenie platobných podmienok podľa zmluvy o dielo - po uvedení do miestnej prevádzky spolupodieľať sa na likvidácii (zneškodňovaní) 3 druhov odpadov • odpadová voda (vyčistená) • zhrabky • kal Pritom sa aktívne podieľať na dopracovaní Zámeru a následne na spracovaní PD a realizácie odkanalizovania.	5 %		95 %

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Spolupôsobenie pri revitalizácii vodného toku Tužinka	Revitalizácia potoka - zabezpečenie podmienok pre výkon rybárskeho práva - revitalizácia	- získanie identifikačných údajov o vodnej ploche, výpis z evidencie o vodách - zaobstaranie výpisov z LV - uzatvorenie nájomných (kúpno-predajných) zmlúv, súhlas na prevod pozemkov, nájom alebo zámenu - dohoda o finančnom vysporiadaní - spracovanie žiadosti o pridelenie výkonu rybárskeho práva - identifikácia vodného útvaru • vodná bilancia • výpis z programu monitorovania vôd - prieskum nutnosti dodržania kvality vody - výpis z Hydroekologického plánu čiastkového povodia - plnenie podmienok nakladania s vodami - zabezpečenie ochrany vodných stavieb (navrhované vodohospodárske dielo: VN TUŽINA – zaradená do kategórie C, cca 900 m nad obcou, s kamenitou priehradou výšky 19 m. Celkový objem je 11,5 mil. m³ a zatopenej plochy 0,58 m². Uvažuje sa s využitím na vodárenské účely, pre zásobovanie pitnou vodou.) - zabezpečenie povolenia na hospodársky chov rýb - zabezpečenie povolenia na • odstraňovanie stromov a krov • ťažbu bahna - zameranie a zakreslenie skutočného stavu miesta ťažby bahna do technickej dokumentácie	5 %		95 %

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- plniť povinnosti vlastníka, správcu alebo nájomcu	- napomáhať k zlepšovaniu vodných pomerov - podľa schváleného manipulačného poriadku - zabezpečovať odborný technicko-bezpečnostný dohľad - spracúvanie a zasielanie správ • po revitalizácii • pravidelných - podľa vzoru uvedeného v prílohe č. 7 Vyhlášky vzoru NP SR č. 238/2002 - vydávať podľa zákona č. 246/2003 z. z. o rybárstve lístky na obdobie • 36 mesiacov • 12 mesiacov • 1 mesiac (28 – 31 dní) alebo 1 týždeň odo dňa vydania.			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Rekonštrukcia a údržba miestnych komunikácií po odkanalizovaní	- spolupráca so stavebným dozorom pri vyhodnotení závad podľa kolaudačného rozhodnutia ku kanalizačnej a vodovodnej sieti - porovnanie údajov ZOD časť povrchové úpravy a skutočným stavom po ukončení prác - vyhodnotenie potreby finančných prostriedkov • z vlastných zdrojov • od sponzorov /donorov • z darov, dotácií, fondov a pod. - zabezpečenie a realizácie úprav • svojpomocou obce	- vyhodnotenie situácie možností zdrojov finančného zabezpečenia - praktická realizácia úprav • technicko-bezpečnostné a dopravné zabezpečenie • organizácia prác • správa pre obecné zastupiteľstvo - stavebné úpravy a prestavbu miestnych komunikácií vykonať navrhovaným stavebným materiálom podľa PD /MK budú upravené a prekryté afalto-betonovým krytom, po oboch stranách vozoviek vytvoriť zelený pás na uloženie inžinierskych sietí alebo chodníkov pre peších. Pri napojení stavebných úsekov MK na štátnu cestu nesmie dôjsť k porušeniu cestného telesa štátnej cesty a výška prestavanej MK musí súhlasiť s terajšou jestvujúcou výškou cesty/ - realizáciu zabezpečiť konkretizáciou v súlade s Programom verejných prác a Zásobníkom projektov, špecifická priorita Dopravná infraštruktúra, operačná priorita Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry cca 4,0 mil. Sk (predpokladané náklady)	5 %		95 %

bb) V rozvoji sociálnej infraštruktúry

Opatrenie	Ú l o h y	P o t r e b y	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- v obci vytvárať podmienky na zachovanie občanov vo svojom prirodzenom domácom prostredí - zabezpečiť efektívnu opatrovateľskú službu v domácnostiach (profesionálnymi i dobrovoľnými pracovníkmi opatrovateľskej služby) napr. i cez VPP ♦ pokúsiť sa profesionalizovať dobrovoľných pracovníkov aj na neštátnej báze. ♦ prehodnotiť opatrovateľskú službu pre deti - v záujme ťažko ZP občanov, starých občanov a detí odkázaných na pomoc, preferovať malokapacitné zariadenie rodinného typu vrátane chráneného bývania rekonštrukciou príp. reprofilizáciou nevyužitých priestorov	- spracovať a pravidelne aktualizovať analýzu sociálnej situácie v obci so zameraním na : ♦ demografické údaje (celkový počet obyvateľov z toho ŤZPO v členení podľa veku, pohlavia a druhu postihnutia a starí občania) ♦ počty žiadateľov o sociálne služby ♦ vybavenosť obce zariadeniami sociálnych služieb, ich kapacita a využiteľnosť ♦ stav zamestnanosti obyvateľstva - z hľadiska humanizácie prostriedkov sociálnej pomoci prioritu klásť na vytváranie podmienok pre zotrvanie ŤZP a starých občanov v prirodzenom domácom prostredí a to náležitým rozvojom opatrovateľskej služby v jej modernom poňatí- mobilná, terénna služba.(Starostlivosť v zariadení sociálnych služieb je poslednou v rade alternatívnych riešení nepriaznivej hmotnej a sociálnej núdze občana) - zabezpečenie starostlivosti čo najširšiemu okruhu občanov širokou škálou služieb odlišnej úrovne a kvality.			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
		- dôsledné presadzovanie potreby presunu nástrojov sociálnej pomoci z oblasti priority poskytovania peňažných dávok na prioritu poskytovania služieb a vecných dávok - využívanie nových foriem financovania výstavby a prevádzky zariadení sociálnych služieb (združovanie finančných prostriedkov) - zavádzanie nových sociálnych služieb: ◆ chránené bývanie, prepravná služba, denné stacionárne pre ťažko zdravotne postihnutých občanov, rehabilitačné a resocializačné pracoviská a i. - zvýšenie účinnosti sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva pri riešení individua - získať finančné prostriedky (štartovné) na rozvoj sociálnych služieb v obci - výraznejšie využívať potenciál dobrovoľných aktivít pri poskytovaní sociálnych služieb a podporovať obecnú politiku filantropie v tejto oblasti - zvýšiť stimuly pre poskytovanie nových druhov sociálnych služieb			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- zavedenie nového systému pohrebníckych služieb	- mať trvalý prehľad o občanoch obce trvalo odkázaných na sociálnu pomoc ◆ ťažko zdravotne postihnutí občania a starí občania ◆ osamelé ženy ◆ týrané deti ◆ mladiství – drogovu závislí - realizovať Prevádzkový poriadok pohrebiska podľa platného – aktuálneho VZN - aktualizovať zmluvy o prenájme hrobových miest - viesť evidenciu			

V oblasti zvyšovania kvality života občanov

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Lokálne opatrenia sociálneho charakteru	- postupné vytváranie pozitívne ovplyvňujúcich životných podmienok	utváranie pozitívne kvalitu - zriadenie detského útulku formou jednoduchého riešenia / náhrada / v spolupráci so sponzormi a rodičmi vo využívaní voľných kapacít obce /mikroregiónu/ pri minimálnych dodatočných nákladoch □ nábytok /obec/ □ hračky /rodičia – sponzori/ □ v ďalšom zväžiť či prenajaté priestory pre opatrovateľské služby prenechať miestnym podnikateľom /podnikateľovi/ nevyužívané kapacity obce, regiónu či nemôžu byť predané alebo prenajaté - zriadenie nocľahárne pre bezdomovcov: * zrekonštruovanie, úprava budovy * využívanie útulku počas celého roka, za podmienky dodržiavania vnútorného poriadku * poplatok za jednu noc pre bezdomovca z obce – 20Sk, z iných obcí regiónu príp. mesta o 10Sk viac /príklad – tip/ /poplatok je symbolický za prístrešok, ktorý by mal viesť k motivácii hľadať si prácu/. - využitie nezamestnaných na dopravné hliadky pri PK v rámci obecných služieb podľa projektu “Bezpečná cesta domov“.			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Lokálne opatrenia sociálneho charakteru	- zlad'ovať Program verejných prác a Zásobník projektov NSRR	/ide o jednoduchý nápad s minimálnymi nákladmi, ktorý prináša vyššiu bezpečnosť detí ako aj zapojenie nezamestnaných do pracovných návykov. Otázkou je vyriešenie zodpovednosti pri dopravnej nehode./ - zavedenie občianskych hliadok na problémových miestach obce /regiónu/ príp. v noci, počas diskoték, podujatí « uskutočniť výberové konanie « absolvovať rekvalifikačný kurz sociálnej a terénnej práce Zmysel hliadok: preventívna činnosť smerom k znižovaniu výtržníctva na verejnosti. Financovanie z Úradu práce a grantov.			

b c) V rozvoji starostlivosti o životné prostredie

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- zodpovednosť za rozvoj územia obce a prostredia - hľadať východiská a riešenia, ktoré umožnia riešiť riadiť územie obce v pozitívnom smere a to cez napĺňanie cieľov trvalo udržateľného rozvoja	Napĺňať cieľ trvalo udržateľného rozvoja obce, ktorý je zabezpečiť lepšiu kvalitu života pre každého občana v súčasnosti aj pre budúce generácie a to prostredníctvom: - sociálneho rozvoja, ktorý uznáva uspokojovanie potrieb pre všetkých obyvateľov obce - efektívnej ochrany životného prostredia - šetrného využívania prírodných zdrojov - zachovania vysokej zamestnanosti a stabilného ekonomického rozvoja Potreby v ochrane a tvorbe životného prostredia obce: - efektívne využívanie energie, vody a iných prírodných zdrojov - minimalizácia odpadu, jeho využitie pomocou recyklácie a kompostovania, energické využívanie, vhodné skládkovanie - udržiavanie znečisťovania v limitoch, ktoré neohrozujú prírodné ekosystémy - zhodnocovanie a ochrana prírodnej diverzity	5 %		95 %

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
		K tomu spracovať a upresňovať: - územný plán obce (spoločne s obcou Kľačno) - program odpadového hospodárstva (aktualizovať) - miestnu stratégiu ochrany ovzdušia - miestnu stratégiu ochrany prírody a krajiny - úlohy obce v procese EIA (posudzovanie vplyvov na životné prostredie) - v prípade potreby - miestnu Agendu 21 V úsilí o trvalo udržateľný rozvoj a dlhodobo funkčného životného prostredia na území našej obce z hľadiska ďalších potrieb sa musia dodržiavať resp. uplatňovať v praxi nasledovné princípy: a) v sociálnej oblasti - tvorba a obnova kvalitného a dlhodobo funkčného obytného prostredia pre všetky skupiny obyvateľov - zhodnocovanie a ochrana kultúrnej diverzity a identity, miestnych zvláštností a posilňovanie miestnej komunity - ochrana zdravia a pohody prostredníctvom bezpečného, zdravého, čistého a príjemného prostredia.	5 %		95 %

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
		- všestranná podpora zdravotnej prevencie a starostlivosti o zdravie - zabezpečenie dostupnosti potravín, vody, bývania a vykurovania za prístupné ceny - uspokojovanie miestnych potrieb na vlastnom území (pokiaľ to bude možné) - sprístupňovanie vedomostí a zručností potrebných na úplné uplatnenie v spoločnosti - podporovanie účasti všetkých skupín komunity na rozhodovaní b) v oblasti ekonomického rozvoja: - budovanie plnohodnotnej miestnej komunity, ktorá je založená na využívaní miestneho potenciálu a ponúka dostupné uspokojivé pracovné podmienky bez znehodnocovania miestneho národného a globálneho životného prostredia t.j najmä za použitia hlavného nástroja akým je ekologický cestovný ruch - vytváranie podmienok na kultúrne vyžitie- oddych a rekreáciu dostupnú všetkým obyvateľom			

V oblasti usporiadania územia obce z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry	- zapracovať do územného plánu obce	V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu: - zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov ÚSES a to najmä biokoridorov - odstrániť pôsobenie stresových faktorov /konfliktné uzly a pod./ v územiach prvkov ÚSES /problematiku riešiť na úrovni konkrétnych projektov ako aj MÚSES/ - revitalizovať skanalizované toky, kompletizovať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásu domácich druhov drevín a krovin pozdĺž tokov, zvýšením podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž vodného toku Tužiny, opatrenia realizovať v súlade s projektmi pozemkových úprav území - prinavrátiť vhodnými technickými, biologickými, ekologickými, ekonomickými a právnymi opatreniami prinavrátiť pôvodný charakter krajine - realizovať výsadbu lesa v nivách potokov, na plochách náhlych na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie - Podporovať zakladanie trávnych porastov a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody - uprednostňovať pri obnove vegetačných porastov prirodzenú obnovu, dodržiavať prirodzené druhové zloženie drevín pre dané typy /postupná náhrada nepôvodných drevín pôvodnými/, na maximálne možnú mieru obmedziť ťažbu veľkoplošnými holorubmi			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
V oblasti usporiadania územia obce z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinej štruktúry	- zapracovať do nového územného plánu a programu obnovy dediny a do miestnej stratégie ochrany prírody a krajiny v rámci zladovania Programu verejných prác a Zásobníka projektov pri parkových úpravách a zazeleňovania obce	<u>Návrh vegetačných úprav z hľadiska ekológie a životného prostredia</u> Na základe terénneho prieskumu, kde sme hodnotili kvalitatívne aj kvantitatívne vlastnosti vegetácie, pristupujeme k návrhom a opatreniam zelene na jednotlivých plochách, spolu so starostom obce. Návrh zelene sme rozdelili do troch kategórii: 1. Porasty ponecháme bez zmien. 2. Zmena štrukturálnych vlastností 3. Novonavrhované porasty 1. kategória – „Porasty ponecháme bez zmien“: sú to existujúce porasty, ktorých kvantitatívne aj kvalitatívne hodnoty spĺňajú požiadavky pre plnenie daných funkcií. To znamená, že porasty sú 1-2 vrstevné, súvislé zapojené alebo nezapojené, šírka porastu zodpovedá šírke voľného priestoru vyhradeného pre zeleň. Druhovú zloženie je vyhovujúce pre danú lokalitu. Zdravotný stav zodpovedá požiadavkám pre plnenie základných funkcií. Sústreďujeme sa na údržbu zelene. 2. kategória – „zmena štrukturálnych vlastností“: sú to existujúce porasty, ktoré nespĺňajú požiadavky pre dané funkcie. Napríklad (pre hygienickú alebo klimatickú funkciu) nie sú dvojvrstevné, sú medzernaté, roztrúsené, nezapojené a pod., pre estetickú funkciu nezodpovedá druhové zloženie, štruktúra a rozmiestnenie porastu. To znamená, že je potrebné porast doplniť po kvalitatívnej i kvantitatívnej stránke. 3. kategória – „novonavrhované porasty“: sú to plochy bez zelene. Zeleň navrhujeme tam, kde je životné prostredie nadmerne zaťažované (prach, hluk a pod.), alebo tam, kde je navrhnutá nová funkcia z hľadiska urbanizmu, a zeleň bude dopĺňať nové využitie územia. Vegetáciu v sídle môžeme rozdeliť podľa plnenia funkcií: <u>Funkcia sprírodňovania</u> – vystupuje vo forme obnovovania a posilnenia prírodných prvkov v urbanizovanej krajine. V konkrétnom vyjadrení ide o zmiernenie podnebia sídel (teplotných a vlhkosťných extrémov, zníženia rýchlosti vetra), ochranu vody a pôdy, zvýšenie počtu rastlinných a živočíšnych druhov. Zeleň zlepšuje mikroklimatické podmienky, parkové porasty znižujú teplotu hlavne v letných horúčavách o 1-3,5 °C, zvyšujú miestne prúdenie vzduchu, ako aj vlhkosť prostredia (o 4-9%).	5 %		95 %

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
V oblasti usporiadania územia obce z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinej štruktúry	- zapracovať do nového územného plánu a programu obnovy dediny a do miestnej stratégie ochrany prírody a krajiny v rámci zladovania Programu verejných prác a Zásobníka projektov pri parkových úpravách a zazeleňovania obce	Dostatočné množstvo a primeraná vlhkosť plôch zelene pozitívne vplyva aj na udržiavanie a rozmnožovanie avifauny a fauny vôbec, ktorej prítomnosť je žiadúcim komponentom tak prirodzeného, ako aj umelého ekosystému. Takúto plochu po úpravách by mohol plniť topoľový lesík. Funkcia asanačná (ozdravovacia) – prejavuje sa zlepšením hygienických pomerov odpadových plôch, smetísk a pod. Zeleň prostredníctvom fytoncidných látok inhybuje bakteriálny stav ovzdušia, a tým znižuje možnosť šírenia nákaz a ochorení. V procese asimilácie drevín absorbujú sa z ovzdušia škodlivé látky, ovzdušie sa obohacuje o kyslík, a tým všetkým sa neustále udržuje, alebo aj zlepšuje hygienický stav ovzdušia. Mnohé dreviny majú schopnosť produkovať fytoncidy (jedle, borovice, tuje, borievky, duby, javory, lipy, bresty, topole, kaliny, ruže). Niektoré druhy drevín možno dokonca využiť ako repelenty, napr. Juglans regia- orech, Populus balsamifera-topoľ, Prunus padus-čremcha. Takáto zeleň s asanačnou funkciou je žiadúca vysadiť okolo skládok, smetísk, hnojísk. <u>Funkcia izolačná (ochranná)</u> – sa prejavuje v ochrane pred silným vetrom, žiarením, prachom, hlukom, zápachom, ktoré sú sprievodným znakom degradovaného životného prostredia. Uplatňuje sa v okolí fariem, priemyselných objektov, komunikácií, sú to melioračné rigoly porastené krami a stromami. Navyše koreňový systém zelene upravuje pôdne pomery tak, že sa vytvára určitá kompaktná clona proti šíreniu zvukových vln a chvenia, čím sa znižuje prenos týchto vegetačných faktorov aj do konštrukčných základov okolitých technických objektov a budov. Okrem izolačnej funkcie tieto plochy a línie popri cestách, okolo poľnohospodárskych družstiev a pod. Napomáhajú začleniť sídlo do okolitého prostredia – teda do poľnohospodárskej krajiny. <u>Funkcia architektonická</u> – spočíva vo využívaní zelene pri celkovom dotváraní optimálneho, zdravého a kultivovaného prostredia. Sem zahŕňame aj funkciu estetickú, kryciu, maskovaciú. Túto funkciu využijeme pri navrhovaní sadových úprav pred službami, vybavenosťou, pred významnými budovami, menších parčíkov alebo odpočinkových plôch.	5 %		95 %

bd) V rozvoji vzdelávania

Znižovanie sociálnych rozdielov medzi mužmi a ženami a podporovanie pracovnej desegregácie	Podporovať vzdelávanie a výchovu v podmienkach obce	- vyvinúť vzdelávacie stratégie na zmenu postojov na rôznych úrovniach - využívať priestory ZŠ a MŠ na mimoškolské aktivity	5 %		95 %

b e) V rozvoji kultúry

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- skvalitnenie knižnice ako moderného informačného centra napomáhajúceho formovaniu informačnej spoločnosti - rozvíjanie záujmovo umeleckej činnosti a voľnočasových aktivít - zlepšenie financovania aktivít v kultúre	- podieľať sa na vytváraní modelu viaczdrojového financovania kultúry najmä areálu HATALISKO (živá panoráma 35. remesiel a živností) - podpora programov kultúry pre deti a mládež - vytváranie podmienok pre činnosť záujmových skupín občanov Spracovať a realizovať projekt rekonštrukcie kultúrneho domu. Venovať pozornosť ochrane a zveľad'ovaniu kultúrnych pamiatok a zaujímavostí obce: - NKP sakrálnej architektúry • Kostol sv. Jakuba • Kaplnka Panny Márie • Immaculata • Prícestné súsošie Piety • Hrob padlých v SNP			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Tvorba rekreačnej zóny HATALISKO	- uskutočniť pracovné rokovania s podnikateľmi /investormi/ - občanmi potenciálnymi obyvateľmi Spracovať návrh územno – hospodárskych zásad – programov výstavby – zriaďovania zóny	- možnosti uzatvárania zmlúv o budúcich zmluvách o investovaní v rekreačnej zóne vo vybranej lokalite podľa nového územného plánu Je potrebné spracovať: - vstupné ciele rozvoja /i vo väzbe na zámery podnikateľov – investorov/ - vymedzenie plôch v mierke 1:25 000 - vzťahy k ÚP VUC TSK - základné demografické údaje - požiadavky na ochranu a tvorbu ŽP a na ÚSES s ohľadom i na ÚP obce - požiadavky na technické vybavenie území - o prívody úžitkovej a pitnej vody - o kanalizácia, čistenie a vypúšťanie odpadových vôd - prívod a rozvod elektriny vrátane preložky rozvodného zariadenia a elektrickej prípojky - prívod plynu a plynovodná prípojka vrátane hlavného uzáveru plynu • prístupové pozemné komunikácie • telekomunikačné siete a zariadenia			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Tvorba rekreačnej zóny HATALISKO	- zosumarizovať požiadavky, vyhodnotiť záber PPF k vykonaniu finančnej analýzy	• uskladnenie, druhotné využitie alebo odvoz a zneškodnenie odpadov • odvodnenie území lokalít • odvody a uskladnenie ornice • pozemné práce a terénne úpravy - záväzné časti z ÚPD obce a VUC TSK - požiadavky vyplývajúce z polohy zóny na reguláciu výstavby vrátane požiadaviek na riešenie dopravy a technického vybavenia - požiadavky na zachovanie a rozvoj prírodného umelého prostredia - požadované regulačné prvky priestorového usporiadania Zabezpečiť - výpis parciel a majiteľov - vyhodnotenie záberu pôdneho fondu - cenovú mapu Vykonať prepočty nákladov za - náhradu za vyvlastnenie pozemkov - úhradu nákladov na kúpu, prevod, nájom alebo zámenu pozemkov vrátane úhrady nákladov na prevod pozemkov s ktorými SPF nakladá do vlastníctva obce a úhrady nákladov na nájom týchto pozemkov obci alebo na zámenu týchto pozemkov s obcou - úhradu odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z PPF			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Tvorba rekreačnej zóny HATALISKO	- prerokovanie ÚHZ a programu výstavby	Zabezpečiť prerokovanie - s verejnosťou (občanmi) - s dotknutými orgánmi štátnej správy do 30 dní od zverejnenia - vyžiadanie stanoviska od ObÚ Prievidza (VUC TSK) - schválenie v obecnom zastupiteľstve Spolupráca obce pri tvorbe textovej časti a) základné údaje o zadaní, podkladoch a hlavných cieľoch riešenia, vymedzenie územia, zhodnotenia ako boli splnené ÚHZ, výsledkov koncepcie riešenia a prerokovania záväzných zásad s príslušnými orgánmi štátnej správy, TSK, verejnosťou b) návrh riešenia - vymedzenie riešeného územia - opis a odôvodnenie navrhovanej urbanistickej koncepcie riešenia - návrh priestorového usporiadania územia vrátane limitov využitia územia c) dokladová časť d) špecifické charakteristiky zóny vyplývajúce z jej polohy a funkcie e) väzby riešenej, zóny na širšie územie f) regulačné prvky pre priestorové a architektonické riešenie (stavebné čiary, výšky, objemy a tvary zástavby, ukazovatele využitia parciel, nadzemná a podzemná podlažnosť) g) riešenie dopravy a technického vybavenia			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Tvorba rekreačnej zóny HATALISKO	- spolupôsobenie pri spracúvaní grafickej časti - prijatie uznesenia obecného zastupiteľstva	Spolupráca obce pri tvorbe grafickej časti na pozemkových mapách evidencie nehnuteľností v mierke 1:2 000, 1:1 000 s komplexným návrhom obsahujúcim základné kompozičné zásady organizácie územia s význačením plôch, spôsobu zástavby, regulačných prvkov ekologickej stability. Ale aj pri samostatnom spracovaní prepravných vzťahov, dopravy s vyznačením ochranných pásiem dopravy, v prípade potreby s vyznačením vstupov a vjazdov na pozemky, návrh riešenia technického vybavenia územia a vyhodnotenie požiadaviek na záber poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu. Uznesenie obecného zastupiteľstva o schválení ÚPD zóny – programu výstavby (zriadenia) by malo obsahovať I. Výrok schvaľujúceho orgánu o schválení II. Výrok OZ o vyhlásení ÚPD zóny všeobecne záväzným nariadením, ktoré je v prílohe uznesenia a obsahuje najmä tieto časti: 1. Úvodnú časť, v ktorej sa určuje územný a časový rozsah platnosti ÚPD zóny 2. Základné zásady usporiadania územia a limity jeho využitia (záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania) 3. Stavby a asanačné opatrenia, pre ktoré možno vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavb obmedziť 4. Záverečné ustanovenia, v ktorých uviesť kde je dokumentácia zložená a údaje o účinnosti.			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Tvorba rekreačnej zóny HATALISKO		III. Výrok OZ o námietkach uplatnených pri prerokúvaní dokumentácie s výslovným uvedením, akým spôsobom sa rozhodlo o námietkach právnických a fyzických osôb, ktoré majú vlastnícke alebo iné práca k dotknutým pozemkom riešeným ÚPD zóny a o námietkach týkajúcich sa verejnoprospešných stavieb a asanačných opatrení. IV. Výrok vyjadrujúci názor k stavenisku nadriadeného orgánu územného plánovania. V. Konkrétne úlohy v pôsobnosti OZ vyplývajúce z riešeného ÚPD zóny.			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Zabezpečenie finančných prostriedkov pre výstavbu - zriadenie rekreačnej zóny	Získanie údajov a informácií na www.build.gov.sk časť inštrukcie pre navrhovateľov projektov - štandardný formulár projektového zámeru - kritériá pre hodnotenie projektových zámerov	Dodržanie formálnych kritérií - spracovanie a predloženie v štandardnej forme - kompletnosť - podpis štatutárneho predstaviteľa - súhlasné vyjadrenia - oprávnený subjekt - súlad s TSK, sekt. OP a prioritami - dodržanie zásad hospodárskej súťaže - časový harmonogram realizácie - rozpočet Dodržanie vecných kritérií - pozadie projektového zámeru- určenie relevantnosti navrhovaných aktivít a výsledkov - vyjadrenie špecifických potrieb mikroregiónu Hornonitrie - jasné a vhodné vybratie cieľovej skupiny - komplementárnosť k opatreniam - príspevok k cieľom a prioritám - primeranosť aktivít- súlad so zákonom o štátnej pomoci - prehľadnosť			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Zabezpečenie finančných prostriedkov pre výstavbu – zriadenie rekreačnej zóny		- reálnosť časového harmonogramu aktivít po časovej a vecnej stránke - vymedzenie ukazovateľov, ktoré je možné overiť - merateľný dopad na cieľové skupiny - udržateľnosť aktivít po ukončení financovania z programu - prehľadnosť rozpočtu a opodstatnenosť nákladov - skúsenosť navrhovateľa - úroveň odbornej spôsobilosti navrhovateľa projektového zámeru - súčasná riadiaca kapacita navrhovateľa Prerokovanie nejasností so sektorovým koordinátorom pri MVRR SR - predkladanie otázok v elektronickej forme najneskôr do 10 kalendárnych dní pred termínom predloženia projektového zámeru sektorovému koordinátorovi - odpovede sektorového koordinátora do 3 dní pracovných od ich predloženia. Všetky otázky a odpovede uverejňuje na elektronickej stránke www.build.gov.sk			

4c Opatrenie	Ú l o h y	P o t r e b y	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Zabezpečenie finančných prostriedkov pre výstavbu – zriadenie rekreačnej zóny		Generálny riaditeľ zabezpečí www.build.gov.sk prepojenie na stránku MVRR SR ◆ riaditeľ odboru v obzvlášť dôležitých prípadoch vyzve sektorového koordinátora pri MVRR SR na zmenu a doplnenie ním pripravených odpovedí - lehota na predkladanie projektových zámerov - projektový zámer ani požiadavky na vysvetlenie sa nesmú predkladať riaditeľovi odboru ani generálnemu riaditeľovi t.j. mimo štruktúry sektorového koordinátora pri MVRR SR - zaslanie v elektronickej forme a listom - zverejnenie zoznamu na www.build.gov.sk - dlhý zoznam - prvá verzia žiadosti - konečná verzia žiadosti - v stanovených termínoch predkladať žiadosti s projektmi pre získanie finančných prostriedkov v súlade s pravidlami pre poskytovanie dotácií			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Zabezpečenie obnoviteľných zdrojov energií pre rekreačnú zónu	- spracovanie obecného/regionálneho energetického plánu na báze biomasy v súlade s opatreniami v oblasti efektívneho využívania prírodných zdrojov - spolupráca – koordinácia s podnikateľmi	- Druhotné orientačné posúdenie technickej vybavenosti / dispozícií obce pre: ▪ Veternú elektrárň ▪ Zelená elektrina ▪ Malá vodná elektrárň ▪ Solárna energia, elektrárň bioplyn, využitie bioplynu z ČOV - pri dopracovaní podnikateľských zámerov - pri spracovaní ekologického zámeru /vplyv na ŽP/ - pri vykonávaní prieskumných prác /geologické, geodetické, hydrologické, seizmické, balneologické a pod./ - pri zisťovaní súčasného stavu a dopĺňovaní dokumentácie - pri zhotovení makiet a modelov			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Prepojenie hospodárstva obce a regionálneho rozvoja	Spracovať vykonávacie projekty - rozvoj spoločenského marketingu katastrálneho územia obce - tvorba regionálnej rozvojovej stratégie	- spolupracovať v rámci TSK na rozvíjaní decentralizovanej štruktúry ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy mestského osídlenia, a tým sa podieľať na zabezpečovaní aj vyváženej socio-ekonomickej úrovne TSK resp. mikroregiónu - aktívne sa podieľať na zabezpečovaní dostupnosti trhov a vytvorení rovnocenných podmienok na podnikanie dobudovaním územia TSK výkonnou komunikačnou a technickou infraštruktúrou - pokračovať v diverzifikovaní ekonomickej základne obce a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie - vytvárať podmienky v obci na rovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva s vyššou kvalifikáciou - aktívne sa zapojiť do systému rozvoja „Globálnej informačnej spoločnosti“ - koordinovať proces programovania (podľa Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja) s územným plánom obce s cieľom vytvoriť podmienky na trvalo udržateľný rozvoj obce			

Opatrenie	Ú l o h y	P o t r e b y	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
V oblasti poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva		- stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd, najmä pod závlahami, a najlepších bonít a ochranu výmery a kvality pôdy uskutočňovať nielen ako hospodársko-sociálneho potenciálu obce, ale aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia - stabilizovať a revitalizovať efektívne poľnohospodárske činnosti-diferencovane - v záujme rozvoja mikroregiónu Hornonitrie, so sťaženými prírodnými podmienkami podieľať sa na zabezpečovaní primeranej životnej úrovne a zlepšení kvality života vidieckeho obyvateľstva ako obec so strediskom ekologického cestovného ruchu s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja mikroregiónu Hornonitrie - pomôcť realizovať aj cez VPP ozdravné opatrenia v najviac poškodených lesných spoločenstvách			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Odpadové hospodárstvo	- podieľať sa na spracovaní vykonávacieho projektu „Príprava regionálneho plánu integrovaného odpadového hospodárstva“ mikroregiónu - zabezpečiť realizáciu Programu rozvoja domáceho a komunitného kompostovania	- usmerniť cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi a množstvami odpadov v určenom čase v súlade s Programom odpadového hospodárstva obce/okresu - aktívne sa podieľať na vytváraní podmienok na výstavbu regionálneho podniku a prevádzok na separáciu a recykláciu a spaľovanie odpadov pre oblasť mikroregiónu s ich lokalizáciou v optimálnom dosahu najväčších producentov odpadov - rešpektovať pri ďalšom rozvoji poľnohospodársky pôdny fond ako jeden z faktorov limitujúcich urbanistický rozvoj - rešpektovať pri rozvoji územia ochranu trvalých kultúr vo vyhlásených vinohradníckych oblastiach - zabezpečiť protieróznú ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability - podporovať alternatívne poľnohospodárstvo na chránených územiach, v pásmach hygienickej ochrany a na územiach začlenených do územného systému ekologickej stability /ÚSES/ - rozširovať výmeru pôdneho fondu na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda /biele plochy/			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Posilňovanie kapacity mimovládnych organizácií ako aktéra zmiernenia nerovnosti na trhu práce (s dôrazom pre verejnoprospěšné služby obyvateľstvu)	- podieľať sa na decentralizácii služieb podľa potrieb obce, poskytovanie služieb pre zvýšenie zamestnanosti, zvyšovanie zaangažovanosti marginalizovaných skupín na trhu práce v prospech rozvoja tretieho sektora s využitím OZ FOLCOU CLUB Tužina	- analýza potrieb občanov ohrozených sociálnou exklúziou na miestnej úrovni - rozvoj komunitného a regionálneho plánovania služieb, rozvoj centier komplexných služieb komunitného charakteru - overovanie a rozširovanie nových foriem odľahčovacích služieb rodinám s deťmi s cieľom umožniť zamestnanie rodičom - diverzifikácia centier pre prácu s deťmi vo voľnom čase - podpora svojpomocných materských centier, podpora projektov transformácie a reštrukturalizácie služieb v zariadeniach s nízkou kvalitou a ponukou služieb - príprava a realizácia vzdelávacích aktivít pre zamestnancov služieb, sociálnych poradcov, supervízorov a inšpektorov - overovanie modelov spolupráce pri tvorbe a prevádzke regionálnych vzdelávacích centier, tréning manažmentu pre prípravu a realizáciu reštrukturalizačných projektov služieb - budovanie a aktualizácia databáz pre informačné a poradenské centrum - vytváranie spolupracujúcich sietí poradní pre občanov - motivačné a resocializačné programy pre dlhodobo nezamestnaných na základe individuálnych plánov - adaptácia programov podľa miestnych potrieb - podporovať školenie manažérov MNO pre prácu s dobrovoľníkmi, plánovanie, ekonomika a organizácia práce s dobrovoľníkmi, resp. nezamestnanými na VPP			

b g) V rozvoji ľudských zdrojov

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- aktívne sa podieľať na odstraňovaní nesúlady medzi dopytom a ponukou na trhu práce - vytvorenie vhodnej platformy na spoločné a koordinované spolupôsobenie v oblasti ľudských zdrojov a regionálneho rozvoja cez ekologický CR	- zvýšenie kvalitatívnej úrovne ľudských zdrojov najmä pre ekologický cestovný ruch ◆ ich vnútorná reštrukturalizácia ◆ dosahovanie programových zámerov obce ◆ environmentálne vedomie a ekologická zodpovednosť - dosiahnutie nového obsahového poňatia problematiky ľudských zdrojov „na začiatku všetkého snaženia musí byť človek“ - utvoriť potrebné predmostie v obci k tomu, aby sa stala v jeden kompaktný, plnohodnotný, dobre fungujúci a životaschopný celok so všetkými jeho požadovanými parametrami a kvalitami - využiť a zhodnocovať potenciál ľudských zdrojov z 10. ročníka CFT Tužina			

b h) V rozvoji ekologického cestovného ruchu / E-CR/

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- presadzovať a rozvíja E-CR ako nástroj trvalo udržateľného rozvoja CR v 21. storočí, ako novú formu CR spojenú s prírodou a tradičnou kultúrou, pretože v našej obci sú k tomu priam ideálne podmienky a predpoklady - pomocou E-CR dosiahnuť vyššiu úroveň udržateľnosti ako ostatné formy CR	- súbežne s rozvojom CR zabezpečovať ochranu životného prostredia (v náväznosti na úlohy a potreby v časti 4c) Naviac: ekonomické a sociálne objekty a časový rozmer využívania potenciálu a prírodných zdrojov musí mať i etický rozmer pre súčasnosť i budúcnosť (vid' limity a regulatívy v novom územnom pláne obce) - zabezpečiť vzájomnú prepojenosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických cieľov Programu hosp. a soc. rozvoja obce a ÚPD ♦ rešpektovať únosné limity prírodných zdrojov podľa ÚP ♦ poznať vzájomné závislosti a vzťahy s okolitým prostredím, aby sa predišlo napr. dosahovaním vysokých ziskov z návštevnosti, lesoparku, jeho devastácii a pod. vysokou návštevnosťou, čo v dlhodobej perspektíve umožní hodnotiť rozvoj CR z hľadiska trvalej udržateľnosti ♦ integrácia environmentálnych, ekonomických a sociálnych záujmov vyžaduje zaviesť rozvoj spolupráce, interdisciplinárnych partnerských vzťahov riešiteľských kolektívov a nevyhnutnú účasť verejnosti			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- rozširovať metódy a technológie plánovania ECR - zaviesť špecifickú politiku, stratégiu a program E-CR - zabrániť, predísť k tomu, aby sa E-CR udržateľne rozvíjal jednoduchým napodobňovaním toho, čo sa urobilo v inej obci a pripustiť nedisciplinované a anarchické spôsoby vo vzťahu k prírode - zaviesť praktický a efektívny systém spolupráce	- turisticko informačnú a koordinačnú kanceláriu povzniesť v obci na „tvorivú dielňu“ zriaďovania, podporovať výmenu skúseností s TIK (po jej vybudovaní). Odporúčaná štruktúra Programu rozvoja E-CR na zavádzanie špecifickej politiky, stratégie a programu v obci / spracovať a pravidelne upresňovať ako otvorenú živú plánovaciú- realizačnú dokumentáciu/: A. Východiskové podklady I. Program OSN pre trvalo udržateľný rozvoj 1. stručná charakteristika 2. Agenda 21 3. Uplatňovanie Agendy 21 v SR, TSK /TUR/ 4. Miestna Agenda 21 podľa kapitol 5. Význam ekologickej zodpovednosti „Utrpenie Zeme“ - vplyv kvality ŽP na rozvoj E-CR a spätná väzba			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
		- základné princípy E-CR, ich uvádzanie do praxe B. Globálny kódex CR / turistiky/ I. Dokument Svetovej organizácie CR /WTD/ II. Metodické pomôcky na uplatňovanie a zavádzanie v oblasti informovanosti, bezpečnosti a ochrany, predchádzanie nehôd, ochrany zdravia a k okamžitej pomoci v obci, na trase v náväznosti na princípy čl.1. ods.4, čl.6 ods. 2 vo väzbe na čl. 9 ods.2 1. Plán základných opatrení obce v príprave na požiaro-nebezpečné obdobie v roku .... - možná činnosť v pomoci starostovi pri vyhodnocovaní požiarnej situácie mimoriadnej udalosti do príchodu záchranárov-hasičov/ profesionálnych alebo dobrovoľných/ 2. Možná činnosť v pomoci starostovi pri záplavách po prietrži mračien a pod. 3. Možná činnosť v pomoci starostovi po vzniku havárie /nehody/, keď uniká nebezpečná škodlivina v prvých sekundách, minútach do príchodu záchranárov 4. Možná činnosť v pomoci starostovi pri likvidácii závejov a námraz v k.ú. obce, na ekotrasách a pod. 5. Prehľad o základnej počiatkovej činnosti v prípade radiačného nebezpečia v k.ú. obce vrátane ekotrás. 6. Prehľad o základných mimoriadnych veterinárnych opatreniach, kde sa dotýkajú ekotrás k.ú. obce 7- Prehľad činností			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
		8. Tabuľka okamžitej pomoci s prílohami C. Cestovný ruch I. Svet II. Európa III: Slovensko IV. TSK D. Rozvojové dokumenty E-CR 1. Marketing 2. Stratégia rozvoja služieb 3. Financovanie rozvoja 4. Vytváranie organizačných štruktúr a) organizačná schéma b) pracovné náplne - 11 /vínna cesta, magistrála, koridor dedičstva, mikroregión/destinácia - 35 / obec/ - tematické plány IMZ, tréningov séria „učenie sa praxou“ E. Vykonávacie projekty / podprojekty, zámery/ 1. TIK /TIEPS/ 2. Roľnícka, remeselnícka kultúra 3. Ekologická lúčovitá oáza 4. Agrohipoturistika 5. Ekotrasy 6. Animovaná domáca zakáľačka podľa miestnych zvyklostí			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
		7. Slovenská 858, Hornonitrianska 1000, Európska 1500, Svetová 2100 F. Manažérske riadenie 1. Komunikácia s občanmi 2. Predpoklady pre účinné manažérske riadenie E-CR 3. Dokonalé poznanie klientely 4. Výskum názorov 5. Dotazníkový prieskum G. Výpisy /zladenie/ s rozvojovými dokumentmi 1. Program obnovy dediny 2. Územný plán obce 3. Spoločný POH / zberný dvor/ 4. Program domáceho a komunitného kompostovania 5. Miestna stratégia ochrany prírody a krajiny			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Zavedenie návštevného poplatku obce /mikroregiónu	- prijatie všeobecného záväzného nariadenia /VZN/ obce poslancami obecného zastupiteľstva o zavedení miestneho poplatku za pobyt v obci	- súčinnosť s centrálou NKVC a TIK/TIEPS mikroregiónu, obce - vstup do obce cez vlastné TIEPS/TIK, výber poplatku napr. v KD - prehodnotiť odporúčenú sadzbu poplatku: 15 Sk za osobu a každý deň pobytu, vrátane príchodu a odchodu /poplatok bude platiť fyzická osoba, ktorá sa v obci prechodne ubytuje v zariadení poskytujúcom služby prechodného ubytovania vrátane stanovania-kempovania/ - prehodnotiť účel poplatku: účelom môže byť rekreácia, turistika , plnenie pracovných povinností alebo výkon podnikateľskej činnosti. VZN by malo počítať aj s odpustením poplatkov pre niektoré skupiny občanov /dôchodcovia, študenti, neplnoletí, zdravotne postihnutí/. Použitie získaných finančných prostriedkov na rozvoj ekologického CR v obci podľa VZN obce /uznesenie zhromaždenia členov mikroregiónu a pod./ - zaviesť návyk vo výbere poplatkov obcou za pobyt ako štandardnú formu doplnenia obecného rozpočtu a podpory rozvoja E-CR príjmami od návštevníkov za poskytovanie verejných statkov /informačný servis, chodníky, cesty, pamätihodnosti atď./			

Ekolabelling

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
Riešenie "ekoproblematiky" v záujmovom priestore ECR v obci	- spolupôsobenie s chatármi a chalupármi ➤ vo využívaní možností enviromentálneho manažmentu v uvedomení personálu, ktorý zaručí aktívne úsilie	- zabezpečiť cez CR /samosprávu obce kooperáciu chalupárov v k.ú. obce resp. mikroregióne pri riešení: ○ energií ○ odpadov/v okolí, na trasách, potokoch atď./ ○ zásobovaní ○ dopravy ○ úspornosť spotreby energií, vody /používaním dávkovačov sprchových gélov a pracích prostriedkov, pákových batérií, solárnych kolektorov, pohybových spínačov osvetlenia, úsporných žiaroviek, rekuperáciou odpadovej vody z bazéna, práčok, umývačiek riadu/, tým doceliť zefektívňovanie a skvalitňovanie vlastnej aj klientskej dopravy - ekolabelling hodnotenie a porovnávanie celkovej kvality prevádzky a služieb z pohľadu dopadov na ŽP - spolupôsobiť pri organizovaní: ▪ komoditné prúdy □ chotárný □ obecný □ mikroregionálny □ regionálny □ koridorový /medziregionálny ▪ zberný obecný dvor Vrátane poskytovania prac. síl cez VPP resp. program udržiavania pracovných návykov a pod.			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
V oblasti rozvoja rekreácie a turizmu	- dobudovanie fyzickej infraštruktúry umožňujúcej prístup k informáciám a službám (TIK – TIEPS) v prepojení na mikroregión Hornonitrie	- podporovať tie druhy a formy turizmu, ktoré sú predmetom medzinárodného záujmu ◆ kúpeľný ◆ poznávací ◆ kultúrny ◆ horský letný a zimný ◆ tranzitný turizmus ◆ poľovníctvo - nadviazať na medzinárodný turizmus a to najmä sledovaním turistických tokov a dopravných trás - dôsledne previazať ciele poznávacieho a rekreačného turizmu - dotvoriť funkčno-priestorový systém rekreácie a turizmu vytváraním siete rekreačného územného celku mikroregiónu , siete rekreačného záujmového mesta Prievidza a sieť uceleného územia vidieckeho osídlenia mikroregiónu viazať lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo vidieckej krajine s využitím obnovy a revitalizácie historických celkov a objektov kultúrnych pamiatok			

	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
		- podporovať podmienky na prímestskú rekreáciu obyvateľov mesta Prievidza - na podporu rozvojových smerov turizmu využívať najmä cestnú dopravu a rozvoj cestnej siete (miestne komunikácie, poľné a lesné cesty) ako aj ekotrasy - zriadenie turisticko-informačného a ekologicko-poradenského strediska obce, mikroregiónu - Utváranie vhodných podmienok pre aktívnu účasť občanov a právnických osôb			

b i)V rozvoji verejných prác

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- spracovanie požiadavky za obec do rozvojového programu verejných prác Trenčianskeho kraja - resp. zlad'ovanie so sektorovými programami	V stanovenom termíne navrhnuť / navrhovať/ zaradenie stavieb: - pre zdravotnú starostlivosť - školské stavby – zariadenia - stavby pre cestovný ruch a šport - športový areál - stavbu na poskytovanie sociálnych služieb - stavby nájomných bytov a bytových náhrad - stavby pre verejnú správu - stavby na zlepšenie a ochranu životného prostredia ◆ kanalizácia ◆ zberný dvor s triediarňou ◆ obecná kompostáreň resp. kompostárne Opatrenie zabezpečovať v súlade s Programom verejných prác na roky 2007-2009 resp. podľa Zákona č. 254/1998 a vykonávacej Vyhlášky č. 392/1998 až do roku 2013.			

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
		Pritom treba porovnať zosúladenie stavebného zámeru s koncepciou rozvoja jednotlivých odvetví / Sekt.op. pr./, s rozvojovým programom verejných prác TK a ROP resp. P HR a SR TSK, schválenou územno- plánovacou dokumentáciou a objasniť súvislosti stavieb vyjadrených v uvedených dokumentoch			

b j) V rozvoji občianskej vybavenosti a služieb

Opatrenie	Úlohy	P o t r e b y	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- posudzovať úroveň a kvalitu občianskej vybavenosti a služieb - zapojiť sa do monitorovania stavu a budovania informačných služieb	- v súlade s územným plánom obce - zameriavať sa v strede obce hlavne na služby a predaj a celkovo podporovať predaj typicky miestnych komodít ◆ suveníry ◆ potraviny- predaj miestnych špecialít, hlavne suvenírov pre turistov a návštevníkov - podporovať rozvoj prechodného ubytovania na súkromí a v lokalite - skvalitňovanie pohrebníckych služieb - skvalitňovanie stravovacích , podporných služieb na podnikanie, možnosti bývania, možnosti vzdelávania atď. - triedenie a zvoz KO - údržba a čistenie miestnych komunikácií			

b k) V rozvoji podpory efektívneho využívania prírodných zdrojov

Opatrenie	Úlohy	Potreby	Predbežná cena z		
			Obec	podn.	fondy
	- spracovať obecný energetický akčný plán na báze biomasy a úspor energie - vykonať exkurzie do obcí, kde s tým majú skúsenosti - informovať obecnú radu a zastupiteľstvo s návrhom riešení	Možnosť využiť: - projekt na zavedenie čistej trvalo udržateľnej technológie - energeticky účinná fólia na okná - veterná farma - prototyp veternej elektrárne - samozásobovanie el. energiou - zelená elektrina - veterná elektrárň - základná škola so slnečnými kolektormi - solárny dom dôchodcov - solárna farma - slnečné kolektory na ohrev vody - využitie bioplynu z ČOV - výroba bioplynu z hnoja pochádzajúceho zo živočíšnej výroby - vykurovanie dediny biomasou - elektrárň na bioplyn - kotol na spaľovanie dreva inštalovaný v rodinnom dome			

III. Rozvojová stratégia

3.1. Ciele a priority

3.1.1. Globálny cieľ

Urbanistická obnova obce a obecného majetku, najmä budov, podpora zeleného parku HATALISKO s plne ekologickou infraštruktúrou v súlade s novým územným plánom.

3.1.2. Špecifické ciele

1. Modernizácia – rekonštrukcia miestnych komunikácií
2. Zlepšenie stavu enviromentálnej infraštruktúry
3. Budovanie a rozvoj lokálnej infraštruktúry

3.2. Opatrenia a aktivity

1. Spracovanie územného plánu obce
2. Tvorba rekreačnej zóny **HATALISKO**
3. Odkanalizovanie obce
4. Rekonštrukcia miestnych komunikácií
5. Podpora rozvoja kultúry najmä cez CFT Country – folková Tužina
6. Podpora rozvoja letiska Tužina – Vjarspol v rámci turizmu i na poľnohospodárske účely
7. Revitalizácia potoka Tužinka
8. Podpora vybudovania VN Tužina
9. Rozvoj domáceho a komunitného kompostovania
10. Revitalizácia programu rozvoja bývania

3.2. Opis rozvojovej stratégie

Naša rozvojová stratégia priamo nadväzuje na SWOT analýzu s cieľom odstrániť alebo zmierniť identifikované disperity (rozdiely) pomocou využitia potenciálu reprezentovaného určenými faktormi trvalo udržateľného rozvoja. Ciele determinujú stratégiu programového dokumentu. Majú hierarchicky usporiadanú štruktúru, na ktorej vrchole je globálny cieľ. Špecifické ciele predstavujú detailizáciu globálneho cieľa. Zo špecifických cieľov vychádzajú priority, opatrenia a aktivity, ktoré určujú hlavné oblasti smerovania podpory.

Previazanosť so strategickými dokumentami EÚ, SR a TSK je zabezpečená ohraničením podmienujúcim dobré definovanie vlastnej stratégie čím je vyriešená vnútorná konzistentnosť a navonok so stratégiami programových dokumentov na centrálnej úrovni sa dopĺňa.

Ohraničenie stratégie

Úlohou Spoločenstva EÚ je podporovať harmonický, vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj hospodárskeho života, vysokú úroveň zamestnanosti a sociálnej ochrany, rovnaké zaobchádzanie s mužmi a ženami, zvyšovanie životnej úrovne a kvality života, hospodársku a sociálnu súdržnosť (kohézia) a solidaritu medzi členskými štátmi. Súdržnosť (kohézia) doslova znamená „držať spolu“. Podpora sociálnej súdržnosti v žargóne znamená, že EÚ sa snaží zabezpečiť, aby mal každý svoje miesto v spoločnosti – napríklad riešením problémov chudoby, nezamestnanosti alebo diskriminácie.

Ciele politiky súdržnosti EÚ na obdobie 2007-2013

Tri hlavné ciele:

1. Konvergencia (podpora rastu a tvorby pracovných miest)
2. Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť
3. Európska teritoriálna spolupráca

Kľúčové témy v rámci priorít sú

1. Inovácia a znalostná ekonomika
2. Životné prostredie a prevencia rizík
3. Dostupnosť a služby všeobecného ekonomického záujmu

Štrukturálne fondy ako nástroj regionálnej politiky EÚ

Cieľ

Finančné nástroje

Konvergencie

EFRR
ESF

Národný strategický referenčný (NSRF) je základný strategický a plánovací dokument v oblasti regionálneho rozvoja. Ide o referenčný nástroj na prípravu programovania ŠF a KF v období 2007-2013. Stanovuje národné priority, ktoré budú financované zo ŠF a KF v tomto období v nadväznosti na Strategické usmernenie Spoločenstva, ktoré definujú rámce pre intervenciu fondov na európskej úrovni. NSRF obsahuje analytickú, syntetickú, realizačnú a hodnotiacu časť. Skladá sa z regionálnych a sektorových častí, ktoré sú tvorené sektorovými a regionálnymi operačnými programami. Tento plán poskytuje komplexný pohľad na súčasný stav hospodárskeho a sociálneho rozvoja Slovenska a jeho regiónov, na bariéry ďalšieho rozvoja i návrhy na ich prekonanie prostredníctvom stanovenia rozvojových priorít a stratégií.

NSRR prispeje k naplneniu vízie dosiahnutím strategického cieľa: "Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja."

Stratégia NSRR je postavená na troch strategických prioritách a ich troch cieľoch, ktoré sa bude snažiť prostredníctvom financovania projektov v programovom období 2007-2013 naplniť:

Názov strategickej priority	jej cieľ
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb
2. Inovácie, informatizácia a znalostná ekonomika	rozvoj zdrojov trvalo udržateľného ekonomického rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb
3. Ľudské zdroje a vzdelávanie	zvýšenie zamestnanosti, rast kvality pracovnej sily pre potreby znalostnej ekonomiky a zvýšenie sociálnej inklúzie rizikových skupín

Stratégia NSRR definuje horizontálne priority v štyroch oblastiach

- rovnosť príležitostí
- sociálna inklúzia s dôrazom na marginalizované rómske komunity
- trvalo udržateľný rozvoj
- informačná spoločnosť

Tieto oblasti sú prierezovými témami všetkých ostatných tematických aj územných priorít. Premietne sa do všetkých operačných programov a jednotlivých priorít. Podporované projekty musia spĺňať aspoň jednu z nasledujúcich podmienok:

- zvýšenie enviromentálnej efektívnosti
- zvýšenie ekonomickej efektívnosti
- zvýšenie zamestnanosti alebo sociálnej inklúzie
- podpora zavádzania IKT, zvyšujúcich ekonomickú, sociálnu a enviromentálnu efektívnosť

Konkrétne vymedzenie priorít, opatrení a aktivít v podmienkach našej obce obsahuje časť „Úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry až podpory efektívneho využívania prírodných zdrojov“ tohoto PRO

Súlrad s PHSR TSK

PRO obce je v súlade s PHSR TSK, nakoľko je to možné vzhľadom na časové rozpätie ich vypracovania. V štruktúre analytickej časti PHSR TSK a PRO obce sú odlišnosti dané kvalitatívnym rozdielom medzi strategickým programovaním samosprávneho kraja a takticko-strategickým plánovaním obce, ale aj kvantitatívnymi rozdielmi, ktoré odôvodnili zaradenie niektorých častí samostatne poňatých v HSR TSK do PRO obce, rozdiel je daný aj vyššou konkrétnosťou a podrobným časovým plánovaním opatrení a výstupov v PRO obce Tužina, čo je dané objektívnymi podmienkami – jednoduchším časovým plánovaním v podmienkach obce oproti kraju, ale aj spracovaním programu na podklade zosúladenia projektov resp. projektových zámerov poňatých v systéme spracovania. Pokiaľ ide o priority jednotlivých oblastí vnímaných ako kritické oblasti na ktorých riešenie je nutné sa sústrediť, sú vymedzené konkrétne pre podmienky obce. Rovnako iné rozloženie kompetencií obce oproti kompetenciám samosprávneho kraja odôvodňuje aj ďalšie funkčné rozdiely medzi oboma programovými dokumentmi. Formuláre do projektového zásobníka TSK, ale i MVRR SR a MŽP SR boli zaslané písomne.

IV. Finančný plán

4.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie

Finančná tabuľka na programovacie obdobie 2007-2013

Rok	Oprávnené Náklady spolu	Verejné Zdroje Spolu	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	E I B
			Fond EÚ	Národné verejné zdroje			Miestne zdroje		
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny Rozpočet	Regionálne zdroje			
A=B+H+ CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	C H	
2007									
2008									
2009									
2010									
2011									
2012									
2013									
Spolu									

Poznámka: Údaje sa doplnia po spracovaní rozpočtov k projektom

4.2. Rozdelenie financií na priority a opatrenia

Finančná tabuľka programu podľa priorít a opatrení

Rok	Oprávnené Náklady spolu	Verejné zdroje spolu	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	E I B
			Fond EÚ	Národné verejné zdroje			Miestne zdroje		
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny Rozpočet	Regionálne zdroje			
A=B+H+ CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	C H	
Priorita 1									
Opatrenie 1.1.									
Opatrenie 1.2.									
Priorita 2									
Opatrenie 2.1.									
.....									
Spolu									

Poznámka : Údaje sa doplnia po spracovaní rozpočtov k projektom

V. Zabezpečenie realizácie

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Orgány

Orgány zodpovedajú za systém riadenia pomoci. Rozvíjajú hodnoty na zabezpečenie efektívnosti a účinnosti a ako tieto implementujú prostredníctvom financovania projektov.

Orgány zodpovedajú za zabezpečenie rozvoja systému riadenia podpory, jeho implementácie a za trvalé zlepšovanie.

Riadiaci orgán – jeden alebo viac vnútroštátnych alebo regionálnych subjektov menovaných štátom pre účely riadenia podpory zo ŠF. Je menovaný pre každý operačný program.

Platobný orgán – jeden alebo viaceré národné alebo regionálne orgány poverené štátom za účelom prípravy a predkladania žiadostí o platby a prijímania platieb z EK.

Zamestnanci

Obec riadi, rozvíja a sprístupňuje vedomosti, uplatňuje potenciál zamestnancov na tímovej aj individuálnej úrovni, podporuje tímovú prácu na úrovni celej organizácie, plánuje činnosti na podporu dosahovania cieľov organizácie a efektívneho riadenia procesov strategického plánovania.

Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že :

- ľudské zdroje sa plánujú, manažujú a zlepšujú,
- kompetentnosti a vedomosti ľudí sa identifikujú, rozvíjajú a udržiavajú,
- zamestnanci sa angažujú a splnomocňujú - majú kompetencie,
- zamestnanci a starosta, poslanci OZ vedú spolu dialóg.

Programový dokument

Obecné zastupiteľstvo implementuje víziu rozvoja a strednodobú stratégiu obce prostredníctvom programového dokumentu. Programový dokument sa týka všetkých aktérov a podporujú ho zmysluplné programy. Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že :

- v ňom definovaná stratégia je založená na súčasných a budúcich potrebách a očakávaní zainteresovaných strán, vychádza z kľúčových disparít a stavia na faktoroch, ktoré ich odstraňujú alebo zmiernujú,
- v ňom definovaná stratégia vychádza z informácií, získaných z monitorovania a hodnotenia,
- stratégia sa vyhodnocuje a upravuje (1 x ročne),
- stratégia sa rozvíja prostredníctvom procesov strategického plánovania (EK, SR, TSK, obec).

Finančné zdroje a partneri

Obec plánuje a riadi svoju spoluprácu s externými partnermi (mimo vlastnej organizácie) a s využitím verejných ako aj súkromných finančných zdrojov. Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že :

- obec riadi externé partnerstvo,
- obecný úrad riadi finančné toky podľa platnej metodiky, zákonov a nariadení.

Opatrenia na realizáciu programu

Obecné zastupiteľstvo navrhuje, riadi a zlepšuje svoje procesy s cieľom podporovať politiky a stratégie definované v programových dokumentoch tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory. Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že :

- procesy sa systematicky navrhujú a riadia,
- procesy sa zlepšujú podľa požiadaviek, používajúc inovácie, aby sa dosiahlo plné uspokojenie a mohla sa zvyšovať efektívnosť a účinnosť realizovaných projektov,
- projekty sa vyberajú na základe vopred stanovených kritérií, ktoré vychádzajú z reálnych potrieb obce,
- vzťahy s príjemcami pomoci sa rozvíjajú a zlepšujú.

Výsledky

V rámci príslušnej priority, opatrenia alebo konkrétneho projektu sa v priebehu jeho realizácie dosahujú výsledky v podmienkach alebo správaní cieľovej skupiny (koneční používatelia).

Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že :

- výsledky musia byť kvantifikovateľné,
- musia sa dať jednoznačne priradiť stabilnému číselníku (FOI, OKEČ, číselník regionálneho členenia),
- musia sa získavať pri každom projekte,
- musia mať očakávané (pred realizáciou projektu) a reálne (v priebehu alebo po realizácii projektu) výsledky.

Účinnosť a efektívnosť

O tom, aké sú dosahované efekty plánovacej alebo realizovanej podpory, podávajú informácie pravidelné monitorovanie alebo hodnotiace správy. Tie charakterizujú najmä efektívnosť a účinnosť sa skúmajú najmä z pohľadu programovej štruktúry, obce a zdrojov financovania. Kritériom pre fungovanie modelu v tejto oblasti je, že :

- výstupy, výsledky a dopady sa systematicky zhromažďujú,
- ku každému ukazovateľu je priradená očakávaná a reálna hodnota,
- finančné toky sa rovnako monitorujú ako výstup, výsledok a dopad,
- informácie o efektívnosti a účinnosti sa pravidelne zhromažďujú v hodnotiacich správach.

5.2. Monitorovanie a hodnotenie

V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa sledujú v priebehu celého procesu strategického plánovania.

Základným zdrojom monitorovaných údajov je žiadosť o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorú vrátane projektu a príloh vypracúva príjemca pomoci (obec) predkladá príslušnému monitorovaciemu výboru pre operačný program.

Ďalším zdrojom monitorovaných údajov sú monitorovacie správy, ktoré predkladá príjemca pomoci na základe špecifikácie uzavretej v zmluve medzi príjemcom pomoci a príslušným orgánom. Monitorovanie projektu trvá aj po ukončení projektu a príjemca pomoci predkladá monitorovacie správy až do termínu určeného v zmluve.

Monitorovanie realizujú príslušné výbory. Jeho cieľom je zabezpečiť konzistentné a pravidelne doplňané štrukturované informácie o plánovaných, realizovaných a ukončených projektoch. Základným zdrojom informácií pre monitoring sú dáta z monitorovacieho systému, ktorý eviduje jednotlivé projekty príjemcov pomoci, ich financovanie a merateľné ukazovatele.

Získané monitorované údaje sa v nasledujúcich procesoch ďalej analyzujú a vyhodnocujú. Monitorované údaje o projektoch financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ sa ukladajú v centrálnej databáze príslušného informačného systému.

Predmetom monitorovania sú :

- žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku obsahujúca najmä :
  - informácie o žiadateľovi a jeho partnerov na projekte,
  - informácie o projekte
  - názvy a očakávané hodnoty merateľných ukazovateľov projektu,
  - finančný plán projektu
- monitorovacia správa projektu predkladaná PP, ktorá obsahuje najmä :
  - účtovnú závierku príjemcu pomoci (obce),
  - reálne hodnoty merateľných ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu realizovaného projektu
- žiadosti o prostriedky vrátane zúčtovacích dokladov ako výstup procesu finančného riadenia obsahujúce najmä :
  - sumy deklarováných oprávnených výdavkov projektu,
  - sumy uznaných oprávnených výdavkov projektu,
  - sumy neoprávnených výdavkov projektu,
  - dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti podpory. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa vypracúvajú pre jednotlivé programy, priority, alebo opatrenia.

Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania.

VI. Záver

Rozvojový program našej obce v analytickej časti poukazuje na súčasný stav v hospodárskej a sociálnej oblasti z hľadiska riešenia problémov. Zároveň sa pritom vychádza z historických tradícií a prírodno-ekonomických daností katastrálneho územia, a ich hodnôt.

Hlavné smery vývoja obce na obdobie rokov 2007 – 2013 obsahujú priority v rozhodujúcich oblastiach života našej komunity predovšetkým na úseku zlepšenia životného prostredia a to najmä odkanalizovaním intravilánu a rekultivácie skládky.

V programovacom období je hospodársky a sociálny rozvoj založený na primárnom mechanizme integrovaného.

Úlohy a prvoradé potreby vo všetkých základných 11 odborných úsekoch rámcujú postupy. Ich reálnosť z hľadiska finančného zabezpečenia bude možné konkretizovať až po zavedení daňovej reformy v plnom rozsahu.

Prepojenie, resp. zabezpečenie súčinnosti s Trenčianskym samosprávnym krajom cez jeho rozvojový program je obsahovo a písomne uskutočnené v tomto programe rozvoja obce Tužina je v jeho absolútnom súlade.